

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięczn. w Łodzi mk. 630.000
 " " " Kraju " 750.000
 " " " zagran. 1.200.000
 Odnoszenie do domu 50.000 mk. miesięcznie.
 Głos Polski" łącznie z „Kurjerem Wiecz.”
 wraz z odnoszeniem 1.080.000 mk. miesięczn.

Cena 30.000 mk.

Redakcja i Administracja
 Łódź, Piotrkowska nr. 106.
 Telefony: Redakcji nr. 19-71,
 Administr. 199. Nocny—799.

Ogłoszenia: I strona i w tekście 15.000 mk
 za wiersz Nektrologi 10.000 "
 milimetr. Nadesłane po tekście 12.000 "
 jednoszp. Zwyczajne 7.000 "
 Strona gazety dzieli się na 10 szpalt ogłoszeniowych.
 Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 1.000.000 mk
 Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent
 " zaś firm zagranicznych o 100 procent drożej "

CASINO
 Ostatni dzień!

Wielki dramat
 z życia cy-
 ganerii pary-
 skiej p. t. —

„Królowa Moulin Rouge”

z przecudną
 angiolką —

Martą Mansfield

w roli głównej.
 Początek przed-
 stawień o godz.
 3 po południu.

ODEON

Ostatni dzień!

Wielkiego cyklu
 obrazów p. t. —

„Gra ze śmiercią”

IV seria p. t.

„W pazurach niedźwiedzia”

Dramat awanturyczno-sensacyjny w 6-ciu aktach w wykonaniu
 najwybitniejszych artystów amerykańskich.

Początek przedstawień o godz. 3 po poł.

Lokal

duży biurowy na ulicy Pomor-
 skiej zamieni Spółka Akc.
 na odpowiedni lokal w okolicy
 Piotrkowskiej za dopłatą. Oferty
 do „Głosu Polskiego” sub „Lo-
 kal 396”, 15217—1

Czytajcie

„Kurjer Wieczorny”

Fabryka Dywanów i Narzutek

Wólczańska 27. MAYZEL i S-ka, Wólczańska 27.

— Oddział sprzedaży detalicznej po cenach fabrycznych. —

Restauracja

„SAVOY”

Od dziś występy znakom. pary tanezn.
 Kawiarni i orsz. ba-letmistrza Gronowskiego
 W soboty, niedziele i środy
 z udziałem wyżej
 wymienionych sił
 Five o'clocki
 Wejście bezpłatne! 871 i

Teatr Miejski

Dziś

Po południu

„Dom osaczony”.

Wieczorem

„Proces rozwodowy”

„NIL NISI VERITAS”.

(Nic jak tylko prawda).

Zbliża się rocznica „wielkiego czynu patriotycznego”, dokonane go przez człowieka, uważanego za wcielenie „Polski prawdziwej” — „Judeo-Polski Józefa Piłsudskiego”, ale tej „prawdziwej Polki”, o jakiej „śniły wielkie serca poetów naszych”. Zdawałoby się, że przez ten czas powinienby się znacznie zmniejszyć zachwyt i za pał jego czcicieli, a sama postać tego wielkiego męża powlec się mgłą stopniowego zapomnienia i przechodzenia do rzędu wspomnień historycznych. Ale gdzie tam! Liczba czcicieli Niewiadomskiego chyba się wcale nie zmniejszyła. Po dawnemu grób jego zasypywany jest kwiatami. Po dawnemu do tego swoistego grobu świętego ciągną rzesze pobożnych i wyznawców. Po dawnemu nawet w oczach świeczników inteligencji jest on bohaterem narodowym, który powinien był dokonać swego czynu, koniecznego dla zmycia łachy z oblicza Polski, znieważonej przez wybór prezydenta głośnie „wrogów”. Po dawnemu Polska rządzi przedstawiciele większości, natchnionej ideologią „świętego Eligjusza Mordercy”, o ile wogóle mają oni jakąkolwiek ideologię, poza dążeniem do wykorzystania pomyslnych warunków dla napelnienia własnych kieszeni kosztem skarbu państwa. — Po dawnemu duch Niewiadomskiego unosi się nad współczesną Polską.

Niezmiernie charakterystycznym pod tym względem jest fakt, że cena ziemi, nabywanej w kantarji cmentarza Powązkowskie go dla nieboszczyków rośnie w stosunku odwrotnym do odległości od grobu wielkiego męczennika: im bliżej Jego grobu tem drożej.

Do tego ogólnego nastroju „wie-

kszości narodowej” dostosował się mecenas Kłjeński, wydając broszurę:

„Proces Eligjusza Niewiadomskiego o zamach na życie prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Gabriela Narutowicza w dniu 16 grudnia 1922 r., odbyty w sądzie okręgowym w Warszawie, dnia 30 grudnia 1922 roku... Opracował i wydał Stanisław Kłjeński. Wydanie drugie, poprawione i znacznie uzupełnione szczegółami, dotyczącymi wykonania wyroku i pogrzebu Niewiadomskiego, kilkoma urywkami ostatnich myśli Niewiadomskiego i głosami dwóch znakomitych pisarzy. „Nil nisi veritas”. Warszawa, 1923”.

Wypisując tytuł „Nil nisi veritas”, p. Kłjeński chce w nas wmurować, że jest bezstronnym, że dąży do bezwzględnej prawdy. Istotnie, o ile broszura daje nam dokładne stenogramy posiedzenia sądownego; protokoły śledztwa i całego przebiegu sprawy, oraz przedruk artykułów paru gazet wraz z opowiadaniem „naocznych świadków”, o tyle jest zgodna z „prawdą”. Ale c'est le ton qui fait la chanson (melodia stanowi pieśń). Niedomówienia, skracania, oświecania jednosp. zabarwiają broszurę wysoce tendencyjnie i przedstawiają sprawę w fałszywym świetle.

Gazety, z których wyciągi przytacza p. Kłjeński, są to: „Rzeczpospolita”, „Gazeta Poran. 2 grosze” i „Gazeta Warszawska”. Dwaj zaś „znakomici pisarze” to p. Stan. Stroński i p. Z. Wasilewski. Z żadnej innej gazety ani jednego wiersza. Żaden inny pisarz nie został dopuszczony do głosu. A to chyba dostatecznie mówi za siebie. Szczytem zaś swoistej bezstronności tego męża, dążącego do prawdy, jest umieszczanie bez żad-

nych komentarzy i wyjaśnień odezwy E. Niewiadomskiego „do wszystkich polaków” (str. 107—108), przemycanej w „Interpelacji posłów Związku Ludowo-Narodowego”.

Ta balamutna i psychopatyczna odezwa swym patosem i napuszonymi wyrażeniami ośniewa i hypnotyzuje kurze mózgi i chemicznie z uczuć etycznych oczyszcza sumienia, a takich, niestety, jest w Polsce znaczna większość. Wrażliwość estetycznej mamy nadmiar, ale za to wrażliwość etycznej znikome zdziebelko.

Wypracowanie przedśmierne Niewiadomskiego jestto dokonane z talentem propagowanie anarchii warcholstwa i liberum veto, zagrożających w wysokim stopniu na nowo powstającej państwowości polskiej.

Bo cóż to takiego głosi w swym testamentie ów prorok narodowy?

Powinął on m. in.:

„Śmierć moja jest koniecznym dopełnieniem mego czynu” (t. j. morderstwa, dokonanego na całym niewinnym i zacnym człowieku).

„Bez niej byłby on nietylko bezpłodny, ale leżałby na nim cień mordu” (a tak czy cień mordu zniknie?)

„Walczący o ideje narodowe muszą wykazać nietylko energię, rozważę i zdolność do czynu twórczego” (t. j. do morderstwa), ale także i niedzwonne wielkość ducha” (polegająca na urządzaniu spisków i zamachów przeciwko państwu i społeczeństwu).

„Niech bronią Kiel siła oręża” (t. j. mordowaniem ludzi, którzy im się nie podobają) „takiego, którego wielkość i piękno będzie zdobywać dusze” (t. j. dusze zbrodni-

cze i zwyrodniałe) „i zwyciężać w nich wszelkie trucizny”.

„To już się zaczyna. Święte nadzieje moje nie zawiodły. Co jest zdrowe i polskie w obozie lewicy usłyszało mój głos” (skąd ta pewnością, że „zdrowa i polska” część „lewicy” gloryfikuje zbrodnię p. Niewiadomskiego?). „Umieram szczęśliwy, że dzieło zbudzenia sumień i zjednoczenia serc polskich już się pełni”.

„W czynach, z mocy ducha płynących” (t. j. w morderstwach) „utajona jest potęga straszliwa”.

„Zwycięża ostatecznie czyn twórczy (t. j. morderstwo) „albo świadoma siebie i celu ofiara. — Wszyscy jesteście do niej zdolni” (t. j. jesteście zdolni do mordowania ludzi, co nam się nie podobają).

„Duch polski zawiera w sobie skarby nieznanie i nieprzebrane. — Niech nie marnieją” (t. j. niech polacy uprawiają sport mordowania na prawo i na lewo).

„Ideja narodowa, aby zwyciężyć, musi być wielka” (t. j. musi być „ideja” mordu politycznego).

Miałem wielką pokusę przedrukować cały ten krwiożerczy elaborat. Ale ograniczam się tymi urywkami, odsyłając zresztą do broszury „bezstronnego” wyznawcy „prawdy”, mecenasa Kłjeńskiego. Krażyła też owa odezwa „do wszystkich polaków” w tysiącach odpisów po całej Polsce, z podkreślaniem ustępów, których się kazano wyuczać na pamięć.

Dodać też, że w odpisach wyznawcy i czciciele „męczennika” ozdobił tę odezwę tytułem: — „Ewangelja narodowa Nieśmiertelnego Bohatera Eligjusza Niewiadomskiego”.

Niestety, ani dziś, ani jeszcze długo, bardzo długo nie będziemy mogli patrzeć na tę odezwę jak na pewnego rodzaju dokument histo-

ryczny, nie mogący oddziaływać bezpośrednio na nastrój czytelników. Pozostaje ona dotychczas prawie równie silną, jak i na samym początku trucizna.

Moje powyżej przytoczone komentarze są słabym, mało skutecznym antidotum.

Zasadniczym błędem i głupstwem nad głupstwami było uważanie Niewiadomskiego za poczytalnego mordercę. Temu obłąkaumentu kabotynowi i pozerowi należało się nie miejsce na ławie oskarżonych i wyrok sądowy, ale schronisko w domu umysłowo chorych, przed którymi mógłby rozłaczać swoje wspaniałe teorie. To, że go nie ulaskawiono, było jeszcze większym błędem, błędem nie do naprawienia.

W Rosji, a zwłaszcza w Moskwie, istniał i prawdopodobnie dotychczas istnieje kult jurodwójnych t. j. osobników, głoszących w natchniony sposób różne bzdury nie zrozumiałe i czczonych przez pobożne kamoszki i dewotki. Polskim „jurodwójnym” w wyższym syle był „ewangelista narodowy” i „nieśmiertelny bohater”, Eligjusz Niewiadomski.

Zachodzą jednak między nimi pewne różnice:

Po pierwsze, moskiewscy „jurodwójcy” nie urządzają zamachów na państwo i społeczeństwo ich zaś polski kolega targnął się na praworządność i spokój państwa i społeczeństwa i nawoływał do wojny domowej.

Nareszcie, moskiewskich błaznów świętych czezą i wielbią jedynie t. zw. „klikusze” (t. j. historyczki wyjące) i różne głupie baby; przed majestatem zaś polskie go kabotyńca krwiożerczego schyla czoło także znaczna część „inteligencji” polskiej płci obojaj.

J. Baudouin de Courtenay.

Po wydaniu posłów.

Obrady lewicy polskiej i mniejszości.

Wczoraj o godz. 10 i pół rano rozpoczęły się narady przedstawicieli wszystkich klubów lewicy polskiej łącznie z przedstawicielami klubów t. zw. mniejszości narodowych. Na naradach między innymi obecni byli posłowie: Barlicki, Niedziałkowski, Thugutt, Podhorski, Taraszkiewicz, Utta, Reich, Rozmaryn, Grinbaum i inni. Posłowie Barlicki i Thugutt wyjaśniali cel tych narad, wywodząc, że sytuacja, w jakiej się znalazło państwo, wymaga porozumienia się całej demokracji. Zastanawiano się więc nad taktyką i sposobami w odniesieniu do sytuacji ogólnej.

Posel Utta, jako przedstawiciel niemieckiej mniejszości oświadczył, że rząd obecny usiłował wciągnąć Niemców do swojej większości, proponując im duże kon-

cesje. Były w klubie głosy także które chciały iść na te koncesje, ale przeważała opinia, że posłowie mniejszości niemieckiej mogą iść tylko z demokratyczną lewicą polską.

Posel Taraszkiewicz (klub białoruski) zaznaczył, że jak lewica polska pozna ich bliżej, przekona się, że mogą iść razem.

Pos. Reich (klub żydowski) zakończył swe przemówienie oświadczeniem: „Przekonacie się, że jesteśmy czynnikiem państwowym“.

Rezultatem narad które zakończyły się o wpół do pierwszej w południe, było postanowienie, aby uzgadniać wspólną taktykę na terenie parlamentarnym i utrzymywać ze sobą kontakt przez dalsze zebrania.

Narady w sprawie demonstracji.

W lokalu sejmowym P. P. S. odbyło się dziś wspólne posiedzenie pełnego klubu poselskiego P. P. S. i centralnego komitetu wykonawczego.

Obradom przewodniczył pos. Kwapiński. Celem wspólnej kon-

ferencji jest decyzja o sposobach, za pomocą których klasa robotnicza ma zademonstrować przeciwko wydaniu posłów.

Nastroj wśród zgromadzonych jest bardzo zdeterminowany.

Smutne odgłosy tragedji.

POGRZEB Ś. P. RTM. LUKASIEWICZA.

KRAKÓW, 1 grudnia. (Pat). — Wczoraj odbył się tutaj pogrzeb ś. p. Franciszka Łukasiewicza, dowódcy III-go szwadronu 8-go pułku ułanów Ks. Józefa Poniatowskiego, zmarłego wskutek ran, odniesionych w czasie wypadków w dniu 6-go listopada r. bież. W pogrzebie, oprócz licznej publiczności, wzięły udział przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, generałcja i oficerowie, a między innymi gen. Dziekanowski w zastępstwie klerownika M. S. W. Gen. Dziekanowski złożył na trumnie wieniec od

Prezydenta Rzeczypospolitej. Po pogrzebie odbyła się defilada wojskowa.

DALSZE OFIARY.

WARSZAWA, 1 grudnia. (Pat). „Gazeta Administracji Policji Państwowej“ donosi, iż w czasie krwawych zaisz w dniu 6 listopada w Krakowie zostało ciężko rannych 2 starszych posterunkowych pol. państw. Postolski i Repelowicz z obrotu Krakowskiego oraz 4 posterunkowych. Lekko rannych zostało 14 starszych posterunkowych i posterunkowych. Oprócz tego 8 było kentuzjowanych.

Ataman Machno uniewinniony.

WARSZAWA, 1 grudnia. (Pat). Dziś, w piątym dniu rozpraw w sprawie atamana Machno, sąd okręgowy uniewinnił wszystkich

oskarżonych, tj. Nestora Machno, Jana Chmara, Jakuba Doboszenko i Michałine Kuźmienko.

Nowe ugrupowania ukraińskie.

LWÓW, 1 grudnia. (AW). Dzielni donoszą, że istniejąca dotychczas organizacja rusofilska pod nazwą „Haličko-Ruskaja Organizacja“, która wydaje trzy razy w tygodniu pismo „Wola Narodu“, rozszerza swą organizację na Wołyń, Chełmszczyznę, Podlesie i Podlasie.

Władcy zwolenników organizacji, celem ułożenia programu. Organizacja stoi na gruncie łączności kulturalnej z narodem rosyjskim. — Stosuje ona taktykę opozycyjną przeciwko polityce ugodowej partji staroruskiej. Reprezentantem stronnictwa zagranicą jest b. poseł do parlamentu austriackiego, dr. Markow.

Wroga akcja Prus Wschodnich.

KRÓLEWIEC, 1 grudnia. (PAT). W okolicach portu Kurze Braki nad Wisłą Niemcy okoliczni w nowy sposób niszcza urządzenia nadbrzeżne, które należą obecnie do Polski. Niemcy pokrywa swe nieco zamiaty w ten sposób, jako, by polacy zaniedbywali oddania

im wafy brzeżne, co zagraża powiatowi Kwidzińskiemu załwem. Propaganda ta rozszerzana jest szczególnie w obecnej chwili, gdy sprawa prawego brzożu nadwiślańskiego ma być ostatecznie zadecydowana.

Z Litwy kowieńskiej.

O WYDALENIE PROF. WALDEMARA.

KOWNO, 1 grudnia. (AW). Premier Galwanaukas w odpowiedzi na interpelację w sejmie w sprawie wydalenia prof. Waldemara z Kowna odpowiedział, że Waldemaras został wydalony ze stolicy nie jako profesor uniwersytetu, ani jako b. premier, lecz jako publicysta, który rozpowszechniał w prasie kłamliwe wiadomości.

SPRAWA KŁAJPEDY.

KOWNO, 1 grudnia. (AW). Pod przewodnictwem premiera Galwanaukasa odbywały się narady przedstawicieli dyplomatycznych Litwy Kowieńskiej z zagranicą, na której m. in. omawiano sprawę Kłajpedy.

CHULIGANSTWO.

KOWNO, 1 grudnia. (PAT). W nocy z 20 na 21 b. m. zamazano w Poniewież smolą napisy na znakach i szyldach w języku polskim i żydowskim. Do tej pory zamazywano jedynie znaki żydowskie. Obecnie rozpoczęła się widocznie akcja, skierowana także przeciw napisom polskim.

BILANS HANDLOWY.

KOWNO, 1 grudnia. (AW). Wywóz towarów z Litwy w ciągu pierwszych miesięcy r. b. osiągnął sumę dziewięćdziesięciu milionów litów. Wwóz w tym czasie wyniósł 111 milionów litów. Bilans handlowy Litwy jest wbrew przedziału zapewnieniem blony.

LIKWIDACJA „BIAŁORUSI“.

KOWNO, 1 grudnia. (AW). Z chwili objęcia rządu przez Galwanaukasa rozpoczęto likwidację t. zw. rządu białoruskiego Łastkowskiego. W ministerjum dla spraw białoruskich pracuje obecnie trzech urzędników, zajętych wyłącznie tą likwidacją. Batalion białoruski został już zlikwidowany. Część działaczy białoruskich z Rusakdem, na czele wyjechała do Rosji. Łastkowski zaś zażyty jest wydawanym czasopiśmie pod nazwą „Kotwica“.

W związku ze zbliżającą się rocznicą tragicznej śmierci skrytobójczo zamordowanego Pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej, ś. p. Gabriela Narutowicza, ukazuje się w ciągu najbliższych dni na łamach naszego pisma szereg artykułów profesora J. Baudouin de Courtenay, poświęconych genezie tej zbrodni oraz skutkom tej ostatniej.

GENERAL SIKORSKI NA NOWYM STANOWISKU.

WARSZAWA, 1 grudnia. (PAT). Pan brzyzdant Rzplitej, postanowił w dniu 30 listopada, zamianował gen. dywizji, Władysława Sikorskiego, generałem inspektorem piechoty.

UMOWA HANDLOWA Z PERSJĄ.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.). Dowiadujemy się, że rząd polski rozpoczął akcję w sprawie zawarcia umowy handlowej z Persją. Rokowania mają się odbyć w Szwajcarii.

GOŚCIE SZWEDZCY.

WARSZAWA. (Tel. od nasz. koresp.). Dziś w niedzielę przybywa do Warszawy wydelegacja przemysłowców szwedzkich z posłem do sejmu szwedzkiego p. Nielsem na czele.

Z LIGI NARODÓW.

PARYŻ, 1 grudnia. (Telef. wł. „Głosu Pol.“). Sesja rady ligi narodów, zwołana na 10 b. m. do Genewy, przeniesiona została nagle do Paryża. Termin sesji nie został wbrew przewidywaniom zmieniony.

NOWA STOLICA BRAZYLII.

PARYŻ, 1 grudnia. (AW). Sejm brazylijski uchwalił ustawę, na mocy której rząd przystąpić ma do budowy nowej stolicy na wyżynie Gopu. Ustawa ta jest urzeczywistnieniem projektu, pomieszczonego w konstytucji brazylijskiej z przed 16-tu lat. Motywem tego kroku są względy zdrowotne. Rio de Janeiro pozostało głównym portem, a nowa stolica, założona będzie w zdrowej górskiej okolicy.

PLANY ANARCHISTÓW GRECKICH.

WIENIEN, 1 grudnia. (Pat). — „Neue Freie Presse“ donosi z Aten że rząd otrzymał poufne doniesienie, iż ze strony anarchistów przygotowywane są zamachy na króla Jerzego. Poczyniono odpowiednie zarządzenia, celem ochrony osoby króla.

BERLIN ZDOBYTY BEZ PRZELEWU KRWI.

Zaczął się od wasni, dysput partyjnych, od argumentów najmniej straszliwych, aniżeli granaty i bomby, lecz właściwa walka rozegrała się szybko. Dziś wystarczy rzucić okiem na śródmieście Berlina aby przekonać się przy kim zostało zwycięstwo.

Berlin został zdobyty bez przelewu krwi, gdyż cała ludność stanęła po stronie zwycięzcy. Rozentuzjowane tłumy zalegają ulice, przeciągają przez miasto z hałaśliwą demonstracją, cisną się, dobijają się do kasy lina, w którym demonstrują „FOOLISH WIVES“.

Berlin został zdobyty przez film amerykański „SZALONE KOBIETY“, który jutro demonstrowany będzie w kinie Casino.

Stow. b. Więźniów Politycznych Oddział w Łodzi

urządza w Sali Rady Miejskiej przy ulicy Pomorskiej Nr 16

Uroczystą Akademię

w Niedzielę, d. 2 grudnia o godz. 5 pp. przy współudziale pp. posłów Pużaka i Kwapińskiego (b. katorż.), pp: mecenasa P. Kona, Wojewódzkiego, Rzewskiego, oraz art. dram. Pilarzkiego i p. Lerniowskiej; chóru robotn. i orkiestry

Furor oeconomicus.

W ministerjum spraw zagranicznych szerzy się w zatrważający sposób furor oeconomicus. Świeża ofiarą tego cierpienia ma paść nasze poselstwo w Kopenhadze, którego działalność od początku wskrzeszonego państwa polskiego przedstawia się bardzo owocnie. Jeżeli zamary te zostaną urzeczywistnione, to, jak słyszeliśmy z najlepszych źródeł, Danja zlikwiduje swe poselstwo w Warszawie, a sprawy opieki nad swymi obywatelami w Polsce powierzy konsulowi duńskiemu w Pradze czeskiej.

Zaznaczyć należy, że nasza placówka dyplomatyczna w Kopenhadze od

początku swego istnienia finansowała się bardzo dobrze i przynosiła stałe państwu około 1000 koron duńskich (—fr. szwajc.) czystego zysku rocznie. Taką placówkę kasuje się w imię oszczędności!

Jednocześnie, gdy my się likwidujemy, takie np. poselstwo sowieckie w Kopenhadze powiększa swój skład do 40 osób, a inne, jak naprz. francuskie nie poprzestaje na funduszu dyspozycyjnym w wysokości 10,000 fr. zł. rocznie, ale niedawno wykazuje także tendency, że zjednało sobie największy działnik kopenhaski „Politiken“.

Wieści z Gdańska.

KATASTROFALNE BEZROBOCIE.

GDANSK, 1 grudnia. (AW). — „Danziger Volksstimme“ zwraca uwagę, że bezrobocie w Gdańsku rozszerza się do rozmiarów klasycznej społecznej. W najbliższych dniach jedno z największych przedsiębiorstw, firma „Schichau“ zwolni ma setki robotników, ponieważ przedsiębiorstwo nie jest w stanie płacić w guldenach gdańskich. Tak samo wiele innych wielkich przedsiębiorstw zamie-

rza przeprowadzić redukcje pracowników.

GDANSK GOSPODARczo ZRYWA Z RZESZĄ.

GDANSK, 1 grudnia. (AW). Oddział reichsbanku w Gdańsku przystąpił do likwidacji Urzędnictwa, którzy mają prawo do emerytur, zostaną przeniesieni do Rzeszy.

Dzienniki gdańskie poruszają myśl, aby bank gdański wystąpił jako zastawca banku Rzeszy, kupując od niego nieruchomości.

W państwie sowieckim.

NOWA PROWOKACJA BOLSZEWICKA.

MOSKWA, 1 grudnia. (PAT). — Czczerin wystosował do Watykanu note, w której podaje warunki, na jakich Rosja mogłaby zaniechać prześladowania katolików. Nota domaga się uznania Rosji sowiołdziej de iure.

stwo, na rzecz Polski. W pierwszym procesie stana jako oskarżeni mieszkańcy Mińska, Niewiarowski i Światkowski.

PRZEMYSŁOWCY ŁÓDZKI W MOSKWIE.

REPRESJE PRZECIw POLAKOM.

MINSK LITEWSKI, 1 grudnia. (AW). W najbliższych dniach rozpocznie się tu szereg procesów przeciwko miejscowym polakom, oskarżonym o rzekome szpieg-

Przybyła tutaj delegacja przemysłowców łódzkich z p. Pawłowskim na czele. Delegacja nawiązała kontakt z kołami przemysłowcami rosyjskimi, które informuje o stanie przemysłu polskiego oraz sama zbiera informacje o widokach zbytu towarów polskich na rynkach rosyjskich.

Bratnie dusze porozumiały się. Przyjaźń faszystowsko-bolszewicka. Entuzjastyczna mowa Mussoliniego.

PARYŻ, 1 grudnia. W dniu wczorajszym premier włoski Mussolini złożył w senacie oświadczenie, dotyczące stosunków z Rosją. Mussolini mówił:

Z całym zadowoleniem stwierdzam, że faszystowska prasa zdaje sobie sprawę z konieczności nawiązania stosunków z Rosją. Znajdujemy się w czasach, w których wszystkie państwa starają się zacieśnić wzajemne stosunki. Należy się jednak zapytać, czy naród włoski wyciągnie stąd korzyści? — Stwierdzić muszę, że nasze stosunki z Rosją są świetne. Prasa żadnego państwa nie wykazała dla faszyzmu tego, co prasa bolszewicka. Jestem zdania, że dla ostatecznego ukształtowania naszych stosunków z Rosją posiadanie w Moskwie ambasadora, rozporządzającego wszystkimi prawami i obowiązkami przynależnymi mu z tego tytułu będzie poży-

teczniejsze, niż utrzymywanie zwykłego przedstawiciela handlowego. Rząd włoski nie widzi żadnych trudności w uznaniu rządu sowieckiego. Ze swej strony mam tyle politycznej swobody, aby móc zawołać w stronę Rosji: Udzielam wam swego uznania i przez to otwieram waszej dyplomacji nowe drogi i widoki, wy zaś za to ofiarujecie mi dobry układ handlowy“.

Następnie premier włoski zdał sprawę z rokowań rosyjsko-włoskich, dotyczących układu handlowego i zakomunikował, że natychmiast po zakończeniu tych układów, Rosja zostanie oficjalnie de jure przez Włochy uznana i ambasador włoski zostanie wysłany do Moskwy.

W niezależnej od rządu opinii, hymny Mussoliniego dla bolszewizmu wywołały konsternację i niepokój.

Traktat handlowy.

RZYM, 1 grudnia. (Pat). Na posiedzeniu izby w czasie dyskusji nad traktatem handlowym rosyjsko-włoskim leader komunistów Bombacci złożył rewelacyjne ze-

znanie, iż Tiltoni, będąc ministrem spraw zagranicznych, upoważnił go do podpisania w Moskwie traktatu handlowego. Zeznanie to wywołało w izbie sensację.

Przewiezienie zwłok ex-cesarza Karola.

W niektórych piśmie francuskich podano wiadomość, że w kołach monarchistycznych Austrii powstał zamiar przewiezienia ciała eks-cesarza Karola z Madrytu do Wiednia, dla pochowania go w

krypcie Kapucynów. Na ten cel zbierano składki. Obecnie donoszą, że rząd nie dał pozwolenia na przewiezienie zwłok eks-cesarza, zwłaszcza, że rząd węgierski ma zamiar przewieźć je do Budapesztu.

Niemcy pod znakiem Marxa.

Działalność nowego gabinetu.

PLANY MARXSA.

BERLIN, 1 grudnia. (AW). Nowy gabinet Marksa odbył dziś przed południem pierwsze narady w sprawie ustalenia wytycznych deklaracji, która kanclerz Marks ma złożyć na wtorkowym posiedzeniu Reichstagu.

W kołach parlamentarnych panuje przekonanie, że nowy gabinet zdola zapewnić sobie dostateczną większość. Marks bowiem wyraża niedwuznacznie gotowość do wykonania ostatnich przyrzeczeń Stresemanna w sprawie zniesienia, wzgl. złagodzenia stanu wyjątkowego. Wobec tego, że ogłoszenie stanu wyjątkowego było jednym z głównych powodów opozycji socjalistów wobec gabinetu Stresemanna, przypuszczają, że socjaliści zaima postawę neutralną w stosunku do nowego rządu. Natomiast jest pewnym, że nacjonalisci w części za-

chowają neutralność w części zaś głosować będą za votum zaufania.

PRASA O NOWYM RZADZIE.

BERLIN, 1 grudnia. (Pat). Zdaniem dzienników, rząd Marksa nie jest właściwie gabinetem koalicyjnym, bowiem partja ludowa bawarska ogłosiła, że minister sprawiedliwości Emminger wstąpił do gabinetu jako fachowiec, nie biorąc żadnych zobowiązań politycznych wobec stronnictwa. Zdaniem dzienników, skład gabinetu jest tego rodzaju, że raczej niemieccy narodowcy, aniżeli socjaliści będą się odnosić do niego życzliwie, aczkolwiek frakcja socjal-demokratyczna jeszcze nie zajęła stanowiska wobec rządu, to jednak „Vorwärts“ zaznacza z naciskiem, że wskutek udziału Emmingera w gabiniecie Marksa, gabinet ten wiele stracił w opinii socjalistów. Kryje się tu jakoby źródło niebezpiecznych zatargów.

PRZECIWKO EBERTOWI.

BERLIN, 30 listopada. (Pat). — Według wiadomości podanych przez jeden z dzienników w ostatnich dniach daje się zauważyć w kołach pravicowych silna agitacja przeciwko prezydentowi Rzeszy Ebertowi, z powodu stanowiska, zajętego przez niego w czasie ostatniego przesilenia gabinetowego.

EKS-PREZYDENT SEIGNER OSKARŻONY O HANDEL WALUTA.

Komunisty saszy domagają się wytoczenia procesu eks-prezydentowi Seignerowi, kt. na stanowisku prezydenta zajmował się skupywaniem walut zagranicznych, przez co przyczynił się do obniżenia marki niemieckiej.

NOWY PREZYDENT BANKU RZESZY.

BERLIN, 1 grudnia. (AW). Stanowisko prezydenta banku Rzeszy, opróżnione po śmierci Hawenstaina, zajęł ma wbrew dotychczasowemu doniesieniu nie komisarz walutowy, Schmach, ale były minister skarbu i przywódca nacjonalistów, dr. Helfferich. Prasa lewicowa wyraża oburzenie z tego powodu, twierdząc, że mianowanie nacjonalisty na odpowiedzialne stanowisko dyrektora banku Rzeszy jest prowokacją.

SPADEK LICZBY URODZEŃ.

BERLIN, 1 grudnia. (Pat). Spadek liczby urodzeń w Niemczech doszedł do nigdy nie notowanego niskiego stanu. W roku 1913 wynosiła liczba żywych urodzin 27 na 1000 mieszkańców, w obecnym zaś roku w pierwszych trzech kwartałach liczba ta spadła do 13 na 1000 mieszkańców. Równocześnie wzrosła się niezwykle liczba uchodźców z Niemiec. W roku 1913 wyemigrowało z Niemiec 2153 osoby, w roku zaś ub. 10785.

WYNIKI UKŁADU.

BERLIN, 30 listopada. (Pat). — Dziś rząd Rzeszy przesłał komisji reparacyjnej obszerną notę, w której wykazuje, że wszystkie wypłaty w gotówce i naturze, wpływające z ustawy między przemysłowcami niemieckimi a Micum (międzynarodowa misja kontroli fabryk i kopalń), winny być zapisywane, jako aktywa Niemiec na poczet odszkodowań. Na potrącenie kosztów okupacyjnych rząd niemiecki godzi się tylko wówczas, gdyby postanowienie wyszło z łona komisji reparacyjnej za zgodą rządu państw wspomnianych.

Nowa entente cordiale.

PARYŻ, 1 grudnia. (Pat). „Figaro“ zamieszcza wiadomość z Londynu, że między rządami angielskim i francuskim toczą się rokowania w sprawie traktatu obronowego między Francją a Anglią na rozszerzonych podstawach.

PARYŻ, 1 grudnia. (Pat). Poincare, zabierając głos w izbie deputowanych, odpowiadał na zarzuty socjalisty Uhry'ego, który utrzymywał, jakoby komisarz Tizard udał się do Berlina, a komitet do zbadania niemieckich kapitałów, znajdujących się zagranicą, objęłby centra finansowe Europy. Jest rzeczą możliwą, że uda się także do Stanów Zjednoczonych.

Jak donosi „Echo de Paris“, for-

mula komisji oświadczyła, na którą się wczoraj zgodzono, przygotowana była już w ubiegłą sobotę, w czasie narad między Bradburym a Barthou.

Dzienniki donoszą dalej, że Bradbury na wczorajszym posiedzeniu komisji odszkodowań zaproponował, aby w komitetach wzięli udział także przedstawiciele Niemiec i państw neutralnych. Uznał jednak argumentację prawną i polityczną, przedstawioną przez Barthou, a przemawiającą przeciw tej propozycji. W sprawie udziału w tych komitetach Stanów Zjednoczonych postanowiono, że będą one zaproszone do udziału za pośrednictwem amerykańskiego obserwatora w komisji odszkodowań.

Anglia przed wyborami.

LONDYN, 1 grudnia. Walka wyborcza w Anglii jest bardzo ciekawa. Niektórzy z kandydatów Labour Party oświadczają, że nie będą obstawali przy tezie oddawania kapitałów na pokrycie długów wojennych i oświadczają, że chętnie zgodzą się na inny, prowadzący do celu plan. W głównym biurze Labour Party usiłują jednak rozwiać wszelkie wątpliwości co do stanowiska partji oświadczając, że na wypadek dojścia do władzy, kanclerz

skarbu nałoży darinę na kapitałistów celem pokrycia długów wojennych. Kampania wyborcza, prowadzona przez partję liberalną, posługuje się nawet aeroplanami, które rozrzucają ulotki. Na polu lotniczym Croydon stoi przygotowany cały szereg aparatów. Broszury, przywiezione na lotnisko zostają rozdzielane między poszczególne aeroplany, które udają się w drogę do różnych okręgów i rozrzucają je.

Echa katastrofy japońskiej.

TOKIO, 1 grudnia. (Pat). Celem uzyskania kredytów na odbudowę prowincji, zniszczonych przez trzęsienie ziemi, rząd japoński postanowił skreślić odpowiednie sumy z budżetów na marynarkę wojenną. Z budżetu na rok 1923, wynoszącego 287 milionów jennów, skreślono 39, zaś z budżetu na rok 1924, wynoszącego 279 milionów jennów, skreślono 49.

PARYŻ, 1 grudnia. (Pat). Według doniesień z Tokio, nastąpiło ogłoszenie listy oficjalnej ofiar katastrofy trzęsienia ziemi. Ogółem liczba zabitych wynosi 99375, z czego 68250 przypada na Tokio, 29238 na Jokohamę. Liczba rannych wynosi 115071, liczba zaginionych i przypuszczalnie zmarłych 42890.

Król Alfons XIII, honorowym konsulem faszystów.

„Corriere Italiano“ donosi, iż podczas pobytu w Neapolu, król Alfons otrzymał tytuł i insygnia honorowego konsula

legji faszystów. Podobno król Alfons ma przybyć na manewry wojskowe już w nowym mundurze.

KURSY JĘZYKA ANGIELSKIEGO W. S. JASIEŃIA

dają możliwość prowadzenia rozmów potocznych po 4-tych miesiącach nauki i kompletnego przygotowania do samodzielnej lektury, konwersacji i korespondencji po ukończeniu 5-miesięcznego kursu wyższego. — Kursy te są prowadzone według najnowszej metody rzetelnej i praktycznej przez doświadczonych pedagogów, byłego urzędnika departamentu ds. Wniosków Stanów Zjednoczonych, W. S. Jasieńia. — Nowy kurs początkowy rozpoczyna się we wtorek, 4 grudnia. Zapisy przyjmowane przed tą datą codziennie od g. 10 rano do 8 wiecz.

Kursy języka angielskiego W. S. Jasieńia
Zachodnia 45, Hotel Mannteufl.

15286

Zatarg gen. Seeckta z „Vorwärts'em“.

BERLIN, 1 grudnia. (Pat). „Sozialistischer Parlamentarischer Dienst“ donosi: General Seeckt zażądał dziś od redakcji „Vorwärtsu“ wskazania źródła, z którego pismo to zaczerpnęło wiadomość, iż w Saksonii wielu oficerów i podoficerów wykluczono z Reichswehry. Jeżeli do ponie-

działku redakcja dziennika nie wskaże osób, od których informacje te pochodzą, gen. Seeckt zastosuje do niej środki, do jakich upoważnia go stan wyjątkowy. — Redakcja „Vorwärtsu“ odmawia wskazania źródła, uważając to za sprzeczne z etyką dziennikarską.

Proces Hitlera.

BERLIN, 1 grudnia. (Pat). Dzienniki donoszą z Monachium: Proces przeciw Hitlerowi i towarzyszy-

szom odbędzie się w styczniu przed monachijskim sądem przysięgłych.

Nad modrym Renem.

OSWIADCZENIE LIGI NIEPODLEGŁOŚCIOWEJ.

DUESSELDORF, 1 grudnia. Pat. Ze strony ligi niepodległości Nadrenji złożone zostało oświadczenie, że liga współpracując z władzą okupacyjną, będzie uprawiała politykę pojednawczą i pokojową, szukając u władz okupacyjnych pomocy i obrony przeciw gwałtom ze strony władz pruskich.

postanowiła, że towary, pochodzące z niezajętych części Niemiec, a przeznaczone dla zagranicy, przy przejściu przez terytorjum okupowane będą korzystały z międzynarodowego prawa tranzytu, t. j. że będą wolne od wszelkich opłat.

ROKOWANIA.

BERLIN, 1 grudnia. (AW). — W Moguncji podjęte zostały na nowo rokowania niemieckich władz kolejowych z władzami okupacyjnymi.

UGODA Z PRZEMYSŁOWCAMI

PARYŻ, 1 grudnia. (Pat). — „Temps“ dowiadyuje się ze źródeł miarodajnych, że osiągnięto już całkowite porozumienie niemal z trzema czwartymi przemysłowców zagłębia Ruhry. Spodziewają się, że wszyscy przemysłowcy podpiszą układy najdalej w połowie przyszłego tygodnia.

Nieznany Dostojewski.

—o—

W r. 1867, uciekając z Rosji przed wierzycielami, udał się F. M. Dostojewski z żoną zagranicę. — Wkrótce zostali się bez pieniędzy. Dostojewski próbował kupić fortunę przy ruletce. Gra w Hamburgu, Baden-Baden i przegrywał do ostatniego grosza. Listy, które wysłał stamtąd do swej żony, Anny, do Drezn, zawierała spowiedź nieszczęśliwego gracza.

Odnaleziono w archiwum moskiewskim, w 40 lat po śmierci powieściopisarza listy są bardzo cennym przyczynkiem do charakterystyki tego najoryginalniejszego geniusza nowoczesnej Rosji, który w tak silnym stopniu wpłynął na kierunek prądów literackich we Francji, w Niemczech.

Redakcja.

Przy ruletce.

Wiesbaden, 28. IV. 1871 r.

Aniu, zaklinam Cię i proszę w imię naszej miłości, w imię całej

naszej przyszłości — bądź spokojna i czytaj ten list uważnie do końca. Przekonasz się, że nie warto tak się przejmować wypadkiem nieszczęśliwym ale drobnym. — Uspokój się więc, mój aniele, posłuchaj mnie i przeczytaj do końca, najdroższa moja przyjaciółko, mój ty aniele niebiański. Wiesz, rozumie się, o co chodzi, przegrałem wszystko, całe trzydzieści talarów, któreś mi przysłała. Pamiętaj, że jesteś moim jedynym wybawcą, że nie mam prócz ciebie nikogo, kto by mnie kochał. Pamiętaj Aniu, że pewne nieszczęścia już same w sobie są kara. Piszę to i myślę wciąż o Tobie! Jakże to sprawi na Tobie wrażenie. — Twoje współczucie nie wystarczy mi w tej chwili, nie myśl więc o tem.

Nie miałem odwagi postać Ci depeszy, mając wciąż jeszcze w pamięci Twój list, w którym pisałaś mi, iż będziesz zaniepokojona. Wyobrażam sobie, co by to było,

gdybyś otrzymała depeszę ode mnie: napisz mi co słychać!*)

Aniu, pocóżem wyjechał!

Miało się tak: o 1 pp. otrzymałem Twój list, pieniądze jednak nie nadeszły jeszcze. Poszedłem do domu i napisałem list (główny, ordynarny list, w którym czyniłem Ci prawie wyrzuty). Otrzymaś go zapewne w niedzielę. Odniosłem list na pocztę i dowiedziałem się, że pieniądze jeszcze nie ma chociaż było już w pół do trzeciej. Gdym udał się po raz trzeci na pocztę o 5 pp. wydano mi pieniądze i objaśniono, iż były już o godz. 2-iej. Dlaczego nie wydano mi pieniędzy, gdym był tam o 3? Wówczas byłbym wiedział, że muszę tu czekać do 6 i pół na pocztę i byłbym poszedł na stację.

A teraz, Aniu, przysięgam Ci, wierzę mi lub nie, iż mam zamiar zaprzestać gry. Wyznam Ci wszystko, abyś mi uwierzyła. Otrzy-

*) Umówiona depesza, która oznaczala iż Feodor Michajłowicz przegrał i że mam mu wysłać pieniądze.

mawszy od Ciebie 30 zamiast obiecanych 25 talarów, postanowiłem zużytkować jeszcze raz 5 talarów, ale pod pewnymi warunkami. Rachowałem w taki sposób: jeśli zostaną mi pieniądze, zabiorę je do domu. Otrzymałszy dzisiaj 30 talarów, nie chciałem grać dla dwóch przyczyn: list Twój zdenerwował mnie, po drugie wiedziałem dzisiaj we śnie mego ojca, ale w okropnym stanie i przepowiedział mi nieszczęście; i oto sen mój spełnił się dwukrotnie. Nawet teraz, gdy sobie, w trzy dni po tem, przypominam, gdy stałem mi w pamięci senne widzenie z Tobą, osiwiła nagle, serce mi bić przestaje.

Mój Boże, co będzie, gdy otrzymasz list, myślałem sobie. Stanaw się jednak na stacji, zacząłem w myśli kombinować, zgodne cyfry czy nie? I co powiesz, Aniu? Odczytałem ją dziesięćokrotnie, raz po raz, odgąłem nawet zero! Tak mnie to oszołomiło, iż zacząłem

grać i w ciągu pięciu minut wygrałem 18 talarów. Straciłem zupełnie równowagę; postanowiłem zostać do ostatniego pociągu, przejechać nocować we Frankfurcie. Łudziłem się nadzieją, że przywiezie ze sobą coś pieniędzy. Było mi tak przykro z powodu tych 30 talarów, któreś Ci zabrała. Droga moja, cały rok marzyłem o tem, aby Ci odkupić koleżki, któreś mi ongi dała. Zastawiłaś prawie wszystko w ciągu tych czterech lat, a teskniałaś wraz ze mną za ojczyzną. Aniu, pamiętaj przecież, iż nie jestem zwyczajnym lotrem tylko namiętnym graczem. Ale pamiętaj i o tem, że teraz już koniec tej namiętności!

Pisałem Ci już dawniej to samo, ale nie miałem nigdy tak silnego poczucia pewności jak teraz. O, teraz uwolniłem się już od tego koszmaru i, pomimo wszystko, dziękiwałbym Bogu za obecny obrót rzeczy, gdyby nie ta obawa o Ciebie!

Tendencja zwyklowa.

Tendencja na zboże — zwyklowa, Stąd też drozsza mąka pytlowa, Razowa i siltkowa. Choćbyś brał otdąd na zoby Otreby. To i te za mąką leca wzwyż, Jak w otreby mysz... Podaż mniejsza trzody chlewnej. No L. splewnej: Kaczek, gęś, kur, indyków, Zarządzeniem hurtowników Drozsze mięso, drozszy chleb... Kalkulacja bierze w te! Drozsza kapie! i biefzna, Już nie goli się mężczyzna, Fryzjer już nie czesze dam, Nawet się nie goli sam. Bowiem mydło poszło wzwyż, No L. suknie też! Leca męskie spodnie w górę, Skąd bo wziął manufakturo, Co s. port... robi dolarowy? Drozszy obiad urzędowy, Drozsze jest dyżurne danie, Drozsze pranie i mieszkanie, Drozszy węgiel, drozsze drwa, Choćbyś walczył z lichwą trwa. Wszystko się na pasek chowa, Bo tendencja jest zwyklowa...

Na wszystko dziś w życiu się zmniejsza frekwencja, Bo wszystko jest drogie, najdrozsza tendencja... Jedna jest poclecha: że w naszej ojczyźnie Najtańszy artykuł — to, wiersz o drożyznie!

Teatr miejski.

„Proces rozwodowy” — komedia w 3 aktach S. Garricka. Reżyserował Jan Bonecki.

Dość dużo już wody upłynęło od czasu, gdy we Francji wystawiono receptę na farsę i opatentowano ją. Otdąd wszystkie farsy są do siebie podobne, jak dwie krople wody. Gdy się kurtyna podnosi w pierwszym akcie, już wszyscy wiedzą, kiedy zapadnie w trzeci, wiedzą, że niema tak nieprawdopodobnego lokalu, w którym by się wszystkie osoby grające nie mogły ześść, gotując sobie karkołomne sytuacje i hyper niespodzianki. Wylaczając tak niepowszednie talenty jak Caillavet i Fleurs, wszyscy autorzy farsowli są zwykłymi rzemieślnikami i interesują jedynie techniką roboty. Atmosfera zepsucia moralnego i trywialności jest tak powszednim tłem farsy, że nudzi i męczy widać. Inaczej się jednak rzecz przedstawia, gdy lekka historyjka sceniczna jest rezultatem zetknięcia się i przemieszania kilku odrębnych kultur. Garrick, autor ostatniej premjery, jest zame rykanizowanym anglikiem. Musiał on dość długo patrzeć przez dziurkę od klucza do laboratorium, w którym preparowano farsy francuskie, zachował jednak swą odrębność kulturalną. Powstała sztuka, która nieprawdopodobieństwem sytuacji i intrygi tkwi w farsie, ale w której, dzięki purytanizmowi autora, drastyczność ani na chwilę nie przekracza granicy przyzwyczajenia i całość ma w sobie wiele z „farsy”, pod którą mógłby położyć swe nazwisko na wet autor „Klubu Pickwicka”. Pan Garrick musi być bardzo dobrym człowiekiem. Stąd wszyscy ludzie, których ukazuje, są nadzwyczaj mili i dobrzy, a całość składa się na pogodne widowisko, pełne owego właśnie dickensowskiego humoru, który nie powoduje wprawdzie paroksyzmu śmiechu, ale daje zapomnienie trosk i kłopotów codziennych.

Grano „Proces rozwodowy” wylatkowo dobrze. Pani Starska ani przez chwilę nie wychodziła ze stylu i dała świetny typ komedjowy. Z mężczyzną na czoło zespołu wysunął się p. Krotke. Ten wielce obiecujący artysta, w odpowiednich rolach obsadzany mógłby być ozdobą naszej sceny. Panowie Komornicki i Znicz prześcigali się w krzesaniu temperamentu, tempa i humoru. W akcie drugim pokazali nam dwa odcienie szaroty. Trzeba stwierdzić, że szarota p. Znitza, jako dyskretniejsza, odniosła niezaprzeczone zwycięstwo. Bardzo dobry był również p. Mroziński w epizodycznej roli koncyplenta. Zastrzeżenia jedynie poczynić należy co do pani Wołoszyńskiej, która nie potrafiła zupełnie ożywić wdzięcznej postaci Marlon. Wystawa ładna.

Zastępc.

Konferencja klasowego związku włóknarzy wobec obecnej sytuacji.

Protest przeciw ostatnim zamachom prawicy.

W dniu wczorajszym odbyła się konferencja wszystkich zarządów lokalnych oddziałów klasowego związku włóknarzy. Na konferencji tej p. Danielewicz referował sprawę zerwania przez przemysłowców umowy odnośnie do regulacji płac zarobkowych na podstawie orzeczeń komisji parytetycznej. Z referatu wynika, że w sprawie tej energiczne kroki zaradcze poczyniła centralna komisja związków zawodowych, która wespół z postami socjalistycznymi interwenjowała na u rząd. Po dłuższej dyskusji konferencja postanowiła wszelkimi siłami walczyć o utrzymanie dotychczasowej ustawy w mocy obowiązującej. Przy omawianiu spraw organizacyjnych skonstatowano znaczny dopływ nowych członków, zwłaszcza po ostatniej akcji strajkowej.

Konferencja szczegółowo zajmowała się sprawą regulaminów fabrycznych, które stały się ostatnio tematem licznych zatargów pomiędzy robotnikami a zarządami fabryk. Na tem tle powstał ostatnio zatarg w fabryce Gejera, gdzie administracja, uzależniła uruchomienie fabryki, od wydalenia 3 robotników. Konferencja polecała zarządowi głównemu, zajęcie w tej sprawie zdecydowanego stanowiska.

Podczas debat nad sprawą przedłużającego się bezrobocia lekarzy kasy chorych, konferencja stwierdziła, że strajk w obecnym swym stadium jest nieuzasadniony. Przejście do nieskończoności uważać należy za licytację ambi-

cji obydwu stron. W czasie gdy tyfus brzuszny sieje spustoszenie w szeregach ludności, przedłużanie strajku jest zbrodnia.

Przy omawianiu sprawy wydania posłów krakowskich powzięto następującą rezolucję:

„Członkowie zarządów związków zawodowych zebrani w dn. 1 grudnia 23 roku wyrażają swój energiczny protest przeciwko brutalnym i bezprawnym zamachom reakcji na parlamentarne prawa przedstawicieli klasy robotniczej. Reakcji nie wystarczy niepodzielne panowanie we wszelkich dziedzinach życia państwowego, nie wystarczą jej ani sady doraźne, ani wypadki obicia obywateli, jak w Łodzi w 3-im komisariacie i w Dąbrowie Górniczej, ani przywracanie porządków średniowiecza.

Dąży ona do zupełnego zakneblowania ust przedstawicieli proletariatu, aby uniemożliwić klasie robotniczej wydobycie na światło dzienne wszelkich jej zakusów i haniebnych czynów.

Wydanie posłów Bohrowskiego i Stańczyka w Warszawie, brutalne napady reakcyjnej większości rady miejskiej na radnych „Bundu” Lichensteina i Milmana w Łodzi, ich bezprawne wykluczenie z rady miejskiej, są to objawy tej chęci zemsty reakcji na przedstawicieli klasy robotniczej.

Wezwani wzywają mas robotnicze do skupienia wszystkich swoich sił w walce z tymi zamachami, wyrażając swoje sympatie i oblicując pełne poparcie swoim przedstawicielom”.

Jak rząd kwalifikuje postępowanie przemysłowców.

Wystąpienie przeciw zamierzeniom rządu.

(b) Poseł Szczerkowski rozma wiał w sprawie zerwania umowy w łódzkim przemyśle włókienniczym z głównym inspektorem p. Klottem, który oświadczył, że odbył konferencję z p. ministrem Smólskim i że ministerium postępuje z przemysłowcami w sposób, który wzywa do wyrzucenia, wobec przygotowania przez rząd ustawy o przymusowym zastosowaniu wskaźnika statystycznego.

Rząd, jak oświadczył p. Klott, stoi na stanowisku, że unowowa w przemyśle włókienniczym obowiązuje do 31 grudnia 1923 r. Rząd

uczynił wszystko, aby zmusić przemysłowców do przestrzegania zawartej umowy w całej jej rozciągłości.

WARSZAWA. (Tel. od naszego koresp.)

W związku z odmownym stanowiskiem fabrykantów łódzkich, co do stosowania wskaźnika drożyznianego wicepremier p. Korfanty i minister przemysłu i handlu p. Szydłowski wybierają się na jeden dzień do Łodzi.

Magistrat nie lubi związków.

Na posiedzeniu w dniu 30 ub. m. magistrat uchylił żądanie związku zawod. dorożkarzy, aby kwity wydziału podatkowego magistra-

tu, uprawniające do jazdy po mieście, wydawane były tylko dorożkarzom, należącym do związku.

Przypuszczalny wzrost drożyzny w drugiej połowie listopada.

Określony będzie prawdopodobnie w wysokości 50 procent.

(b) W dniu wczorajszym po południu w lokalu wydziału statystycznego przy magistracie odbyło się posiedzenie komisji notyfikacyjnej, w którym brali udział przedstawiciele przemysłowców, handlu i związków zawodowych. Po skontrolowaniu nagromadzonych materiałów, zatwierdzono wszystkie ceny, służące za podstawę do określenia wskaźnika drożyznianego.

Okazało się, że na wysokość wskaźnika drożyznianego wpły-

nie w największym stopniu odzież, która zdrożała o 100 proc. Jak sądzić można z przewidywanych obliczeń, wzrost kosztów utrzymania za drugą połowę listopada wynosić będzie 46—49 proc., a za cały miesiąc ponad 130 proc.

(h) Jak się dowiadujemy w ostatniej chwili, bliższe obliczenia drożyzny wykazały, iż wskaźnik drożyzniany za drugą połowę listopada wyraził się liczbą 45.

Nowa „nota” do d-ra Grabowskiego.

Wystali ją dla odmiany węglarze.

(b) Związek hurtowników i handlarzy węglem i drzewem przesłał zawiadomienie do referatu walki z lichwą, że z powodu podrożenia przewozu kolejowego o 200 proc. i podatku miejskiego o 60 proc., węgiel z dniem dzisiejszym kosztować będzie na placach kolejowych — 1.673.600 mk. za

węgiel gruby i kostkę I-go gatunku i 1.648.600 mk. za drugi gatunek. W sprzedaży detalicznej I-y gat. kosztować będzie 2.095.000 mk., a drugi gat. 2.050.000 mk. Drzewo na placach kolejowych kosztować będzie 1.543.000 mk., w szczepach, a w budkach detalicznej sprzedaży 21.500 za 1 kg.

Ksiądz i nauczyciel.

Pod tym tytułem zamieszcza organ związku nauczycielstwa „Ogniwo” aktualny i interesujący artykuł.

„Ksiądz w szkole zajmuje zawsze wyodrebniające się wśród grona nauczycielskiego stanowisko. Wynika to z niezależności prefekta od władz świeckich i z niezależności poczucia osobliwej misji, która ks. prefekt zazwyczaj widzi się być obarczony. Sprawa owej „misji” jest rzeczą bardzo subtelną.

Księża prefektów uważamy w szkołach za naszych kolegów. Stoimy co prawda na gruncie, że religia jest rzeczą prywatną, że do wierzenia nie można nikogo przymuszać, że wymagania od młodzieży spełniania praktyk religijnych pod groźbą dwójki jest barbarzyństwem i gwałtem — że wiec w konsekwencji religia jako przedmiot w szkole jest, przy dzisiejszym pojęciu wolności ducha ludzkiego, gwałceniem tej wolności bez użytku zreszta dla samej wiary. Wobec obowiązku nauczania religii w szkołach, w stosunku do tych naszych kolegów, którzy powołani są do jej wykładania, zachowujemy się jednak z całą lojalnością.

Niestety rok ostatni przyniósł cały szereg spraw między poszczególnymi ks. prefektami, a nauczycielami. Przyczyną ich jest poczucie owej „misji”, z którą ks. prefekt przychodzi zazwyczaj do szkoły. Nie mówimy „zawsze”, lecz niestety „zazwyczaj”. Misja ta nie ma też zwykłe nic wspólnego z religią, a jest czystej wody... misją polityczną.

Podnosimy stały głos „precz z polityką w szkole”; musimy też i w tym wypadku uderzyć na alarm. Na mocy konstytucji ksiądz ma prawo nauczania religii w szkole — nie ma żadnego prawa pod pokrywką swego autorytetu wpaść w duszę młodzieży i ją nienawici partyjnych, atakować takie czy inne stronnictwo, wprowadzać młodzież na tor walk politycznych, których znaczenie jest jej często obce. A niestety dzieje się to często; mamy dowody zwołania „Wyzwolenia” przez księży prefektów w szkołach wiejskich rzucania oszczerstw na PPS, propagowania t. zw. faszyz-

mu (nawiasem mówiąc propagatorzy tego ruchu nie orientują się, że w odczynie faszyzmu, we Włoszech stronnictwa katolickie przeciwstawiały się faszyzmowi), no i ohyde apoteozowania czynu Niewiadomskiego, próby organizowania nabożeństw żałobnych. Nietylko jednak, mamy zanotowane wypadki wtracania się ks. prefektów do nauczania innych przedmiotów, przyrody, historii, literatury, wreszcie rozbiłanie jedności i harmonii między nauczycielstwem przez intruziwa do wyznaniowem, rasowem albo politycznym. Czynniki to wszystko owa „misja”, daleka od misji propagowania wiary, „misja” naprawiania ścieżek życia, porządkowania stosunków, powołania do rządzenia światem. Naturalnie, nie chcemy obciążać tymi zarzutami wszystkich ks. prefektów; jednakże wtracanie się ks. prefektów w dziedzinę, w której im wkraczać, jako nauczycielom równocześnie, nie wolno, jest bardzo częste.

W niektórych wypadkach, wskutek powstałego zatargu na tle agitacji politycznej księdza, zmuszone było do interwencji ministerstwo, w innych dyrekcje szkół musiały się zwracać do kurji biskupiej o odwołanie księdza. Musimy przyznać, że kilkakrotnie sprawa była rozstrzygnięta i przez jedną instancję i przez drugą pomysłnie. Wypadki były tak drastyczne, groza zła dokonane-go agitacja tak wielka, że ostatecznie musiała się znaleźć reka, która by je przecięła. Jednakże w niektórych razach niezupełnie się zgodzić możemy na wymierzone wyroki.

Poruszamy te sprawy tu w tej chwili ogólnie. Zaznaczamy, że uważamy za konieczne utrzymanie jaknajlepszego współdziałania z kolegami ks. prefektami, tembardziej, że spotykamy wśród nich czystokroć i wzmoższe umysł i dobrych kolegów. Równocześnie musimy stwierdzić, że przeciwstawimy się z całą energią tym ks. prefektom, którzy w jakiegokolwiek formie nieśledzą beda w mur szkoły agitację polityczną albo że chcą rościć pretensje do jakiegokolwiek władzy moralnej, nieprzysługującej im, nad szkołą albo nad nauczycielem”.

Jak wyglądają subsydia magistrackie.

Zależnie od celu. — Dla Komitetu uczczenia pamięci Prezydenta ś. p. Narutowicza aż 15 milionów — 8 rubli.

Na wniosek p. Jawnika Hajkowskiego i w związku z odezwą komitetu uczczenia pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej polskiej ś. p. Gabriela Narutowicza, magistrat postanowił wyasygnować temu komitetowi sumę 15 milionów marek tytułem jednorazowej subwencji.

strat postanowił wyasygnować temu komitetowi sumę 15 milionów marek tytułem jednorazowej subwencji.

Wobec tego, tamtego i owego.

Rozporządzenie magistratu — wnioski p. Wojewódzkiego.

Wobec wielkiego podwyższenia kosztów robocizny, węgla oraz materiałów eksploatacyjnych, magistrat na wniosek wydziału przedsiębiorstw miejskich postanowił podwyższyć taryfy za gaz w m. listopadzie r. b. do norm następujących:

- a) za gaz do oświetlenia i ogrzewania mk. 3.000.000 za tysiąc st.3
- b) za gaz do silników mk. 2 miliony 600 t. za tysiąc st. sześcienn.
- c) za gaz do oświetlenia ulic miasta i instytucji miejskich mk. 2.000.000 za tysiąc st.3.

Listy płatników podatku majątkowego.

Wydział podatkowy magistratu podaje niniejszem do wiadomości publicznej, że listy płatników (L. II i III okr.) i urząd skarbowy, (I komisji II urzędu skarbowego i II komisji III urzędu skarbowego) zaliczki na podatek majątkowy, obliczone na zasadzie podatku przemysłowego, w myśl art. 44 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym i par. 7

rozporządzenia nr. 1 ministra skarbu z dnia 8 października 1923 r. w celu wykonania ustawy z dn. 11 sierpnia o podatku majątkowym zostały włożone celem umożliwienia kontroli publicznej i mogą być przeglądane w dni powszednie codziennie od godziny 9 do 13 w magistracie. Dział sekwe stracyjny. Plac Wolności 14. wejście przez podwórze.

Podatek od alkoholu.

Zgodnie z wnioskiem wydziału podatkowego magistrat postanowił wystąpić do rady miejskiej o podniesienie od dn. 1 grudnia r. b. stawek podatku komunalnego od spożycia spirytusu, wyrobów wód czanych, wina i piwa, konsumowanych na terenie m. Łodzi do wysokości 30 proc. odnośnego pań-

stwowego podatku akcyzowego. Podwyższone stawki obowiązować będą aż do czasu, gdy ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem skarbu oznaczy termin wejścia w życie mocy obowiązującej art. 10 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

Złożenie drogich nam zwłok

KAROLA STEINERTA

do grobu rodzinnego na starym cmentarzu ewangelickim odbędzie się z kaplicy przedpogrzebowej w niedzielę, dnia 2 grudnia, o godzinie 2-iej po południu, o czym zawiadamia pogrążona w smutku

RODZINA.

15275-1

Przed zlikwidowaniem strajku lekarzy kasowych.

(h) Wczoraj w magistracie odbyła się konferencja, w której prócz przedstawicieli związków zawodowych wzięli udział i lekarze kasowi.

Po dłuższych naradach i konferencji przedstawicieli związków zawodowych, zaprotokółowana została rezolucja, w której podbrani stwierdzają, że żądania lekarzy kasowych są słuszne, że o kilka procent nie należy narażać

niebezpieczonych i że wzywa się miarodajne czynniki do jaknajszwyczego zlikwidowania bezrobocia lekarzy kasowych.

Protokół ten podpisał: wiceprezydent Wojewódzki, oraz przedstawiciele O. K. S. S., związku „Praca”, chadeckiego i żydowskiego.

Wtajemniczeni twierdzą, iż zlikwidowanie bezrobocia jest kwestią najbliższych dni.

Belka w oku własnym.

Taktyka rządu wobec robotników w przedsiębiorstwach rządowych.

(b) Jak się dowiadujemy, dyrekcja państwowej fabryki monopolowej papierosów zawiadomiła robotników, iż mogą przystąpić do pracy na warunkach, jakie określiła dyrekcja, lecz po nowym zapisaniu się, przyczem dyrekcja decyduje, którego ro-

botnika przyjąć do pracy z powrotem.

Wobec takiego stanowiska dyrekcji robotnicy zwrócili się do związków zawodowych, które sprawę tą przesyłały posłom w Warszawie, celem interweniowania u rządu.

Galerja fałszerzy mleka przed sądem.

(b) Swego czasu władze wszczęły energiczne dochodzenie celem zdemaskowania fałszerzy mleka.

Do władz nadchodziły coraz częstsze skargi na okolicznych włóścian, a analiza, sporządzona przez państwowy urząd badania artykułów, wykazała znaczny odsetek wody w mleku. Jeszcze gorzej okazało się mleko, sprzedawane w miejscowych mleczarniach i sklepach, gdyż właściciele tych przedsiębiorstw ze swej strony też rozciezczali mleko wodą.

Na podstawie dochodzeń władz swego czasu sądy pokoju skazały fałszerzy na jeden miesiąc aresztu i na odbiór prawa handlu mlekiem na jeden rok.

Niezadowoleni z wyroku fałszerzy zwrócili się do sądu okręgo-

wego, który wczoraj wszyskie te sprawy rozpatrzył.

Okazało się, że niektórym z oskarżonych, a mianowicie Bronisław Szkodlak, Franciszek Myler, Julian Paser, Irena Alfoms, Jan Hek, Bronisław Szuc, Helena Zielińska i Gitla Klein był już po 30 razy pociągani do odpowiedzialności za fałszowanie mleka, przyczem tłumaczyli się zawsze tem, iż nie są producentami i za mleko nie odpowiadają.

Po wysłuchaniu przedstawiciela urzędu do badania żywności, sąd wszyskie wyroki pierwszej instancji zatwierdził.

Na wniosek prokuratora, sąd postanowił zastosować natychmiastowy areszt, to też fałszerze powędrowali natychmiast do więzienia.

Dzisiejsza pogoda.

Komunikat państwowego instytutu meteorologicznego.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym:

Zachmurzenie zmienne, chłodniej, wiatry lokalne.

Uroczystość u strażaków.

(h) Wczoraj wieczór rozpoczęła się uroczystość poświęcenia sztandaru orkiestry straży ogniowej łódzkiej.

W obecności kilkuset gości odegrała wyborowa orkiestra kilkanaście utworów, a okolicznościowe przemówienia zakończyły i dzień uroczystości.

Dziś po poświęceniu sztandaru w kościele ruszy pochód ul. Piotrkowska do sali I oddziału, gdzie odbędzie się wieczór muzykalnowokalny.

T. U. R.

Zarząd łódzkiego oddziału towarzystwa uniwersytetu robotniczego urzęduje w dniu 2 grudnia b. r., o godz. 6 pp., w sali towarzystwa miłośników muzyki, ul. Traugutta nr. 1, bezpłatny koncert dla członków i sympatyków T.U.R. Program koncertu następujący: śpiew — Sabina Rosentalówna, skrzypce — H. Mintz, wiolonczela — prof. J. Birnbaum, fortepian — dyr. T. Ryder, deklamacja — J. Zawieyski.

Akademja.

Dziś, o godzinie 6-iej, na kursach gimnazjalnych dla dorosłych A. Wierzbickiego, Dzieła 27, wygłosi prof. A. B. Cypis prelekcję na temat „Powstanie listopadowe a literatura polska”.

Słowo wstępne wypowie p. St. Borawski.

Dzisiejsze wiece polityczne P.P.S.

W dniu dzisiejszym odbędą się na peryerjach miasta cztery wielkie wiece polityczne P. P. S. na temat „Klasa robotnicza w walce z reakcją”.

Przemawiać będą: w sali kina „Colosseum” przy ul. Rzgowskiej 74, poseł Pużak; w sali kina „Victoria” przy ul. Kilińskiego 195, poseł Ziemięcki; w sali kina „Flora” — Bałuty, ul. Zawłazy 22, poseł Zaremba; w dzielnicy P. P. S. „Koziny” przy ul. Letniej 1, poseł Kwapiński i Kuryłowicz.

Likwidacja wojewódzkiego oddziału sztuki i kultury.

(b) W związku z redukcją urzędów ze względów oszczędnościowych podjęta — istniejący przy urzędzie wojewódzkim oddział sztuki i kultury ministerstwa w.r. i o. p. został z dniem 1 grudnia zlikwidowany, a agendy tego resortu włączone do urzędu wojewódzkiego w Warszawie.

Pisma warszawskie zdrożały.

Z dniem wczorajszym pisma warszawskie podniosły cenę pojedynczego egzemplarza do 50 tys. marek.

Obłecie stanowiska.

Z dn. 1 grudnia r. b. stanowisko naczelnika urzędu stanu cywilnego, opróżnione wskutek śmierci b. p. I. Szwarzmana, objął p. Aleksy Rzewski.

Odczyty o tyfusie brzuszny.

Dziś, w niedzielę, dn. 2 grudnia r. b. o godz. 12.30 w południe staraniem wydziału zdrowo ności publicznej i polskiego czerw. krzyża w Łodzi odbędą się w następujących punktach odczyty o tyfusie brzuszny i środkach zapobiegawczych: 1) Kinematograf „Flora” Bałuty, 2) Resursa rzemieślnicza, Kilińskiego 117 i 3) Kinematograf „Nowości”, Główna róg Piotrkowskiej. Odczyty wygłoszone będą przez pp. lekarzy sanitarnych. Ze względu na panującą w naszym mieście epidemję tyfusu brzuszny — należy mniemać, że tłumy pośpieszą na dzisiejsze odczyty, tembardziej, że wejście bezpłatne.

Zjazd inwalidów wojennych.

W dniu dzisiejszym odbędzie się w Łodzi wojewódzki zjazd związku inwalidów wojennych, połączone z poświęceniem sztandaru i wzbijaniem w drzewce gwoździ państwowych. W związku z zaproszeniem, wystosowanym na tę uroczystość do władz miejskich, magistrat postanowił wydelegować p. prezydenta Cynarskiego oraz wyasygnować na cele związku inwalidów mk. 10,000,000.

Obchód historyjowy polskiej YMCA.

Dnia 2 grudnia b. r., o godz. 7.30 w., odbędzie się uroczysty obchód rocznicy powstania listopadowego. Obchód urozmaicony będzie odczytem, śpiewem i muzyką.

Wstęp dla członków, uczestników i wprowadzonych gości.

Ciasteczko i herbata do 50 t. mk.

(b) Z dniem wczorajszym w cukrowniach łódzkich pobierano za ciasteczko 50 tys. mk., za herbatę również 50 tys. mk.

Zaznaczyć należy, że cen tych referat walki z lichwą nie aprobowal.

Podwyżka „poborów”.

Zgodnie z wnioskiem wydziału oświaty i kultury, magistrat postanowił podwyższyć z dn. 1 października z. b. pobory nauczycieli orkiestr szkolnych do mk. 2-ch milionów na osobe miesiecznie.

Teatr i muzyka.

Teatr miejski.

Dziś, t. j. w niedzielę, teatr miejski daje o godz. 3.15 po poł. „Dom osaczony”, nastrojowy melodramat, wspaniale wystawiony i grany przez naszych artystów.

Wieczorem przedwójna komedia Garricka, pod tyt. „Proces rozwodowy”.

Teatr popularny.

Dziś, w niedzielę, dn. 2 grudnia, o g. 3.15 po poł. „Ciotka Karola”, arcywesoła komedia w 3 akt.

Wieczorem, o godz. 8.15, krotoczwila w 3 akt. Bissona, pod reżyserją L. Wiśniewskiego, z udziałem pp. Bronowskiej, Brandówny, Wrześniowskiej, pp. Dębicza, Puchalskiego, Wiśniewskiego i innych.

Ofiary

Ofiary złożone w adm. „Głosu Polskiego”.

Na biednych: Bolesław Rembowski mk. 500.000.

Na sieroty po żołnierzach: Uczennice kl. 4-ej gimnazjum p. J. Prysiewiczówny mk. 1.300.000.

Dla rodziny ukraińskiej Mikolaja Pszeniczki, uwolnionej z obozu w Szczypiornie mk. 2.000.000.

Tydzień na giełdzie.

Zwyżka dolara 21 procent. — Przeciętna zwyżka akcji 60 procent.

Ubległy tydzień przyniósł ze sobą na giełdzie walutowej koniec jednego z gwałtowniejszych okresów spadku marki polskiej, a równocześnie dał początek nowemu okresowi stabilizacji, w którym wielu chciałoby widzieć już początek okresu stabilizacji senacyjnej.

Dolar, który w sobotę dnia 24 listopada kosztował na giełdzie oficjalnej 2,900,000 mk., z początkiem tygodnia t. j. w poniedziałek i wtorek przekroczył granicę czwartego miliona, a przejściowo w prywatnych obrotach zanotowany był po 4.400.000 mk.

We środę rozpoczęła gruntowną interwencję P.K.K.P., oddając w jednym dniu około 800 tysięcy dolarów, co natychmiast zlańało dalszą hausse. Odtąd kurs dolara kształtuje się w granicach 3.500 do 3.600 tys. mk. tak na giełdzie oficjalnej należycie w dalszym ciągu do owanej przez P.K.K.P., jak i w obrotach prywatnych, gdzie rozmiary transakcji spadły do minimalnych granic.

Czy stabilizacja obecna będzie trwalsza, najbliższa przyszłość okaże. Wiele względów przemawia za. A więc bardzo poważne wpływy podatkowe, jakie wpłyną do kas skarbowych w grudniu, procentowo bardzo wysoka redukcja pracowników państwowych, dokonana w dniu 30 listopada, podniesienie taryf przewozowych na kolejach etc. etc. każą przypuszczać że zadłużenie skarbu państwa zbytnio się nie powiększy przez druk nowych znaków obiegowych. Czy jednak wszystko to razem pozwoli unieruchomić maszynę drukarską już w grudniu i tem samem zagwarantuje stabilizację i stworzy pierwszy etap na drodze ostatecznej naprawy skarbu i waluty — jak wspomnieliśmy — trudno przewidzieć. Zależnym jest to od rezerw, jakie rząd posiada na wypadek, gdyby wpływy skarbowe w pewnym momencie okazały się niewystarczające.

Na giełdzie akcyjowej, po skrajnej depresji, jaka zepchnęła kursy wszystkich papierów na niebywałe oddawna niziny, od czwartku zapanowało ożywienie, noszące wszelkie znamiona haussy.

Charakterystyczny zbieg dwóch z reguły nawzajem wykluczających się zjawisk — a mianowicie terminu ul.imo ze zwyżką kursów, każe przypuszczać, że hausse ta ma inne powody niż nagłe obudzenie się zainteresowania dla akcji wśród szerszych sfer ludności.

W rzeczywistości ma się tu do czynienia z dość licznymi kupnami dla pokrycia się ze strony banków, agentów giełdowych i kantorów bankierskich, którzy sprzedawali w ciągu miesiąca akcje, bez posiadania ich i bez równocześnie pokrywania się — licząc na dalszą zniżkę.

Przy obecnym nastroju rynku, gdy z jednej strony mało jest takich, którzyby chcieli oddać posiadane papiery po obecnych kursach, co przy obecnym stanie wa-

luty, oznaczałoby w większości wypadków duże straty, a z drugiej mało jest nabywców, skłonnych lokować w mało ruchliwym obiekcie poważniejszy kapitał, niezmiernie tylko zwiększony popyt wywołać musi nieoczekiwane wahania wwyż.

Widoków na dłuższe utrzymanie się tendencji zwyżkowej dla akcji narazie jest niewiele.

Szeroka publiczność, która swem zainteresowaniem mogłaby decydująco wpłynąć na tendencję, w grudniu ma moc innych wydatków i raczej sprzedawać będzie niż kupować.

Kapitałiści i elementy spekulacyjne chwilowo nie wierzą jeszcze w stabilizację i konjunkturę, jaką ona stworzy na rynku akcyjowym. W sferach tych ciągle jeszcze liczą na dolary i na kurs około 9—10 milionów na Boże Narodzenie. Banki zaś zrobią wszystko, co będzie w ich mocy, by kursa pod koniec miesiąca zdeprecjonować a tem samem zmniejszyć podatek od zysków na posiadanych portfelach, który jest dość znaczny. Zwaloryzować zaś portfel w wartości dnia kupna nie wolno.

Różnice kursowe z ostatniego tygodnia przedstawiają się jak następuje:

(Pierwsza cyfra kurs z 24.11., druga z 1.12.)

Banki: Dyskontowy 3000-3600, Handlowy 2225-3725, Kredytowy 800-1000, Przemysł. Lwów 360-430, Małopolski 600-840, Spółki Żarobkowe 2775-3625.

Chemiczne: Cerata 130-170, K'jewski 2025-3050, Puls 240-320, Spiess 720-890, Wildt 240-440.

Cukrownie: Chodorów 3500-5225, Czersk 1775-2900, Częstocice 4350-4800, Michałów 1200-1685, Gosławice 1075-1550, Cukier 4450-6100.

Cementownie: Firley 350-390, Łazy 110-175.

Drzewo 255-525, Węgiel 6000-8600, Przemysł i eksport leśny 80-155.

Metalurgia: Cegielski 555-770, Fitzner i Gamper 6350-7500, Lilpop 510-735, Modrzejów 7500-14300, Norblin 1350-1800, Orłowski 200-270, Ostrowieckie 10-163 milionów, Parowozy 260-340, Połack 305-520, Rüdski 1500-1975, Starachowice 2775-4100, Ursus 550-775, Zieleniewski 9900-16300.

Włókiennicze: Konopie 380-500 Zawarcie 330-430 milionów, Żyrardów 275-380 milionów.

Handel: Jabłkowscy 115-200, Borkowski 360-620, Skup skór 70-105, Syndykat rolniczy 1450-2000, Zach. Tow. 200-300, Żegluga 195-200.

Elektryczność 1625-2300, P. T. E. 175-220, Kabel 650-675, Papiernia Klucze 630-1625, Nafta 295-280, Nobel 630-910, Lenartowicz 52-110, Sita i Światło 580-810, Habersbusch 3500-5300, Spirytus 2300-3150.

Dolar 2,900,000-3,510,000.

Nowe spółki na giełdzie warszawskiej.

TOW. AKC. MIRKOWSKIEJ FABRYKI PAPIERU.

Jest to jedna z największych papierni w Kongresówce, wyrabiająca papiery wysokich gatunków. Założona została w roku 1874 przez Natansonów.

Obecnie w zarządzie figuruje trzech Natansonów, spowinowaony z nimi Kronenberg, prezes banku Warszawskiego oraz były prezydent miasta Warszawy, Piotr Drzewiecki.

„WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO POZYCZKOWE POD ZASTAW RUCHOMOŚCI“.

Spółka ta znana pod nazwą „Lombard“, powstała w roku 1888 z kapitałem 500 tysięcy rubli.

Z powodu dewaluacji i zniżki marki polskiej spółka bardzo ucierpiała, gdyż wszystkie jej fundusze obrotowe stopniały. Posiada jednak szereg nieruchomości i innych wartościowych obiektów.

KRAJOWA HURTOWNIA HERBATY, DAWNIEJ TOW. M. SZUMILIN, SP. AKC.

Firma Szumilin, znana firma kolonialna, istniała od roku 1840. W roku 1921 firmę tę wykupił Ródzcy Scheiblerowic, Gejerowic i Saengerowic z Pabjanic, tworząc w tym celu spółkę akcyjną pod powyższą firmą, z kapitałem 5 milionów mk., podniesionym zaraz po założeniu do 10 milionów marek. Spółka ta w dalszym ciągu prowadzi hurtownię handel herbatą.

Walory polskie na giełdzie paryskiej.

NAFTOWE:
Silva Plana 271,5 (plus 7,5)
Silva Plana (udz.) 2,295 (plus 15)
Franko-polskie 1,225 (plus 30)
Dabrowa 815
Financiere 385-382
Premier 336
Boryslaw 104,5
Nafta 112
Nafta (udz.) 1280

METALURGICZNE:
Tow. Sosnowickie 275

WĘGLOWE:
Czeladź 1700-1705
Galicienne 375

Rynek pieniężny.

Warszawska giełda przędzowa.

Kursy końcowe.

WARSZAWA 1 grudnia (Pat). — Na dzisiejszej giełdzie urzędowej notowania były następujące:

GOTÓWKA:
Dolary 3510-3500
CZEKI:
Belgia 166,5-163,25
Londyn 15330-15155
Nowy Jork 3510-3500
Paryż 190-187,5
Praga 101,95-101,15
Szwajcaria 617-610
Wiedeń 49,7-49,25
Włochy 152,25-151,5
Milionówka 36-35
Bonv złote 517-535
8 proc. pożyczka 5-4,85-5,1

Warszawska giełda wieczorna.

WARSZAWA 1-go grudnia (Telef. wt. „Głosu Polskiego“).

D. lary 3,600
Rubel złoty 2100

AKCJE.
Puls 510
Spiess 86
Wildt 45
Czersk I II em. 2800, III 100
Łazy 185
Kop. Węgla 6600
Cegielski 76
Lilpop 72
Modrzejów 1800
Ostrowieckie 1600
Pa owozy 340
Rüdski 2100
Starachowice 2950
Borkowski 670
Jabłkowscy 200

Ustawa o waloryzacji

Ze względu na znaczne zainteresowanie się społeczeństwa sprawą waloryzacji podajemy poniżej najważniejsze postanowienia tej ustawy według brzmienia uchwalonego w drugim czytaniu dnia 27 listopada:

Art. 1. Do czasu wprowadzenia w obieg pieniężny stałej polskiej jednostki monetarnej obliczanie podstaw wymiaru, jako też wymierzanie, względnie obliczanie tu dzież zarachowywanie podatków, opłat, kar i grzywien oraz wszelkich innych świadczeń pieniężnych o charakterze publiczno-prawnym na rzecz skarbu państwa dokonywa się na podstawie franka złotego.

Art. 2. Wartość franka złotego (art. 1) oblicza się na podstawie cen czyszego złota na giełdzie w Londynie i przeciętnego w tym samym okresie czasu kursu funta sterlinga w postaci czeku na Londyn na giełdzie w Warszawie.

Art. 3. Minister skarbu ogłasza w Monitorze Polskim wartość franka złotego (art. 2), wyrażoną w markach polskich w terminach i na okresy, które ustali rozporządzenie wykonawcze.

Art. 4. Uiszczanie należności skarbowych, wymienionych w art. 1, a obłożonych zgodnie z przepisami art. 1 i 2 niniejszej ustawy, uskutecznia się w markach pol-

skich według wartości franka złotego w okresie uiszczania należności.

Art. 8. Zaległe i bieżące należności skarbu państwa (art. 1) tak w dniu wejścia w życie tej ustawy jak i powstałe po tym dniu, mają być do niniejszej ustawy dostosowane.

Minister skarbu w drodze rozporządzenia przeprowadzi przystosowanie kasowości i rachunkowości do niniejszej ustawy, a w szczególności poleci przyjmowanie przed terminem płatności podatków według kursu franka złotego, miarodajnego w dniu uskutecznionych wpłat.

Art. 9. Niniejsza ustawa upoważnia rząd do wymierzania, obliczania i pobierania opłat kolejowych, pocztowych, telegraficznych oraz innych stawek taryfowych na podstawie franka złotego

Wszystkie kredyty, udzielane przez instytucje państwowe i samorządowe będą waloryzowane na zasadach 1 i 2 artykułów niniejszej ustawy. Szczegółowe przepisy w tym względzie wyda rada ministrów.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1924 roku i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Europejska kampanja cukrowa w roku bieżącym

Według „International Sugar Journal“ 1923 (726), Francja 510 (492), Polska 450 (310) inne kraje 2059 (1561). Razem 5344 (4549). Wobec powyższego wzrostu produkcji rynek jest bardzo ożywiony. Toczy się portrakcje co do nabycia przez Amerykę znacznych partii cukru europejskiego.

Niemcy 1375 (1460), Czechosłowacja

**Klucze 1625
Nobel 800
Pruszków 151
Chodorów 5250**

Urzędowa giełda gdańska.

GDANSK, 1 grudnia. (Pat). — Na dzisiejszem zebraaniu giełdy gdańskiej notowano w gu denach gdańskich:

(Notowania w guldenach gdańskich.)
Warszawa (za milion) 166-170,4
Marka polska (za milion) 5-1,305
Dolar (za 100 dolar) 534,5-544,45
New-York 571,7-571,4
Hollandia (za sto) 216,15-217,55
Zurych (za 100 fr.) 10,50-11,00
Sztokholm (za 100 kor.) 153,62-151,5
Kopenhaga 102,72-103,26

Nieurzędowa giełda gdańska

GDANSK, 1 grudnia (Pat). — Na dzisiejszej giełdzie nieurzędowej notowania były następujące:

Dolar (w guld.) 5,90
Marka pol. (1 milj. m. p.) 2,00

Urzędowe notowania w Berlinie.

BERLIN, 30 listopada. (Pat) Na urzędowej giełdzie berlińskiej notowania były następujące:

(Notowania w milionach.)
Norwegia 63410-637500
Szwecja 110250-110170
Finlandja 1070-104200
Włochy 18541-18455
Anglia 1855100-1841600
Ameryka 489500
Francja 227430-28570
Szwajcaria 75150-74185
Hiszpanja 648125-551575
Bułgaria 32518-32682
Lucosławja 4702-47518
Leje rum. 29000

Końcowe notowania w Zurychu.

ZAMKNIĘCIE GIEŁDY

ZURYCH, 1 grudnia. — (Pat). Dzisiaj notowania były następujące:

Hollandja 217,5
Nowy-Jork 50,95
Londyn 24,88
Paryż 185,95
Medjolan 24,77
Praga 16,08
Budapeszt 0,03
Beograd 6,50
Sofja 4,4
Eukareszt 2,90
Wiedeń 0,00515
Kor. austr. 0,00515

PONOWNE ZWOLANIE RADY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ

Wobec rozbieżnych interesów poszczególnych gałęzi przemysłu i niemożności ryczałtowego regulowania zatargów w przemyśle, rada przemysłowo-handlowa przy ministerstwie przemysłu i handlu przez dłuższy czas nie urzędowała. Ze względu na załatwiony w czasach ostatnich szereg zatargów w poszczególnych gałęziach przemysłu wymieniona rada przemysłowo-handlowa zwolana została, po dłuższej przerwie, w połowie grudnia r. b.

O PROLONGOWANIE ULG TARYFOWYCH.

Nadzwyczajny komisarz do zwalczania drożyzny p. Balda zwrócił się do ministerstwa kolei w sprawie prolongowania ulg taryfowych na przewóz węgla opałowego do dn. 1 kwietnia 1924 roku. Jako motywy przytoczono, iż strajki w górnictwie utrudniły zaopatrzenie miast w opał. Ulga taryfowa wynosiła na 50 proc. każdorazowej taryfy.

PIANINA

zagraniczne nadeszły
S. Salomonowicz i S-ka
Łódź, Dzielna 13. 052-3

Etazerki do nut

mosiężne 055-3
z zagraniczy nadeszły
S. Salomonowicz i S-ka
Łódź, Pr. Narutowicza 13 (Dzielna)

POWIEŚCI, NOWELE i ROMANSE
w jęz. polskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim poleca w wielkim wyborze
Czytelnia Nowości
ALFREDA STRAUCHA
Ul. Prez. Narutowicza (Dzielna) 14.
Tel. 13-86.
Abonament miesięczny 400.000 mk.

Czytajcie „Kurjer Wieczorny“

Łódzkie Żydowskie Tow. Ochrony Kobiet.

Działalność tutejszej „Ochrony Kobiet” coraz bardziej się rozszerza. Wszystkie oddziały pracują gorliwie i z pomyślnym rezultatem, a świeżo nawiazane na kongresie wiedeńskim stosunki w wielu wypadkach opuszczonym i nieszczęśliwym kobietom pomoc przyniosły.

„Ognisko” dla dorastających sierot wiele już dziewcząt opuściło, które obecnie zarabiają na życie. Zachodzi

więc potrzeba wynalezienia dla nich pomieszczenia. Rodziny i samotne kobiety, któreby chciały sierotom tym przyjść z pomocą za zapłatą, proszone są o podanie swych adresów do Łódzkiego Żyd. Tow. Ochrony Kobiet, Zielona nr. 11.

Towarzystwo ręczy przytem, że gdy załdzie potrzeba, dziewczęta te, zajmowane przez się pomieszczenia, w każdej chwili opuszczają.

Akcja dożywienia dzieci.

Na posiedzeniu w dn. 30 listopada magistrat postanowił prowadzić nadal w r. 1924 akcję dożywiania dzieci szkół powszechnych przy pomocy P. A. K. Pomocy Dzieciom. Poczynając od 1-go stycznia 1924 r. nabywaniem produktów dla tanich kuchni zajmować się będzie magistrat, któremu P. A. K. Pomocy Dzieciom będzie zwracał jedną trzecią wydatków na ten cel.

Najzażartniejszy i najoryginalniejszy automobilista Kap. Wanderwell-Pieczyński.

Nasz znakomity rodak, zdobywca największego rekordu, polykający równoleżniki i południki całego świata p. kap. Wanderwell-Pieczyński przybył już do Łowicza. Dyrekcja cyrku z p. Cinisellom na czele wyruszyła na spotkanie wielkiego podróżnika.

Revolucja w Niemczech

świetne karykatury
ARTURA SZYKA
z tekstem **Juljan Tuwima**
poleca
Księgarnia Alfreda Straucha
ul. Prez. Narutowicza (Dzielnia) 14
Cena egzemplarza 15,000 marek.
Ostatnie egzemplarze!

Grand-Kino

MARY PICKFORD

w najnowszej kreacji

„KUCHARECZKA”

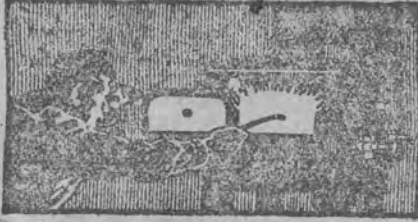
szampańska komedia w 5 wielkich częściach podług noweli „HOW COULD YOUR JEAN”.

Kasy pancerne Safesy

Budo w skarbców i tresorów
Edward Telatycki
Łódź, Piotrkowska 43, tel. 1063.
Wylączna reprezentacja Wielkopolskiej Fabryki Kas Pancernych i Skarbców. 267-1
Oferty na żądanie.

CO KORZYSTNIEJ??

Hartować i cemenować części maszyn, jak: Bolcy, Tryby, Wały, M. mośrodk, Rolki i t. p. samemu **czy powierzyć je specjalście?** O ile hartowania nie jest zawsze i zupełnie wykorzystana, wówczas cementowanie jest za kosztowne. Cementowanie i hartowanie wszelkich części maszynowych przy pomocy urządzeń najnowszych przy-

pan techniki, szybko i po cenach umiarkowanych wykonuje: 742-7
Inż. Brunon ZINKE S-Ka Łódź, Stenkiewicza 41, tel. 572.

Szkoła Plastyki i Tańców Rytmicznych Zenobji Janczewskiej

Program: gimnastyka rytmiczna, higieniczna, plastyka, tańce rytmiczne i historia tańca starożytnego.—Zapisy w poniedziałki, czwartki i soboty od 4 1 pół do 5 1 pół **Nawrot Nr. 23 „Sokół”**, oraz codziennie od 8-9-4 **Hotel Savoy, Krótka Nr. 6**, pokój 705 (Winda) 1-321-1

WAŻNE DLA PAŃNI
Pierwszorządny **Damski Zakład Krawiecki M. ROZENCWAJG**, Wschodnia 40 poleca na sezon zimowy najnowsze modele paryskie, jako też przyjmuje kostiumy i palta. Za kostium 7,000,000, za palto 6,000,000 mk. Specjalista na trudne roboty. Wykonanie solidne. 15297-1

ODDAM
1 pokój z kuchnią od zaraz w centrum miasta za wyrobienie mi posady biurowej. Posiadam praktykę kilkunastu lat. Oferty składać do admin. „Głosu Polskiego” pod „27”. 15205-1

PRACOWNIA
KWIATÓW ARTYSTYCZNYCH J. Przechodźki
Łódź — Konstytucyjna 69 poleca Sz. Klientów bukiety, żardnierki, stoiki, ekrany, ampie i abażury do lamp. — Ceny konkurencyjne. 15319-1

Eleganckie urządzenia sklepowe do sprzedania! Obejrzeć można u Szwajcera **Piotrkowska 114.**

Na podarunek gwiazdkowy największą radość sprawia **INSTRUMENT MUZYCZNY!!!**

Wielki wybór: Skrzypce, gitary, mandoliny, cytry i t. d.

Alfreda Lessiga
22 NAWROT 22. 15307

Bezpieczna chorób zębów **Lekarz-dentysta H. PRUSS**
145. Piotrkowska 145.
Plombowanie, wprawianie zębów. **Oplata podług taksy**

Pierwsza Łódzka Specjalna Farbiarnia Chemiczna Fat r

W. SZEJNMANA przyjmuje wszelkie furta do farbowania na wszystkie kolory oraz odświeżania na kolor naturalny. Jak też farbuje lisy szopy i amerykańskie opasy na kolor skunksowy popielice na kolor nurek soboli i fok. 15253-5

Wykonanie—najnowszy system zagrany elektrycznością.
Ceny przystępne!—Zlecenia skierować **ulica Gdańska Nr. 8, m. 9, front.**

STENOTYPISTKI polsko-niemieckiej **poszukuje Spółka Akcyjna.** Oferty do „Głosu Polskiego” sub „Spółka Akcyjna 21”. 215-1

Ładnie i przedko uczy pisać kaligraf **L. Berman**, również poprawia wszelkie brzydkie charakterystyki pisma w ciągu 15 lekcji. **Konstytucyjna Nr. 7.** 308-4

Uwaga!

Co to jest **U. E. F.?** To jest jedyne Biuro filatelistyczne w Polsce, które najtaniej sprzedaje znaczki pocztowe do zbiorów. **Darmo** otrzymają 100 znaczków całego świata kupujący u nas znaczki na sumę od miliona mk. Na składzie albumy Schwabergera, zeszyty, koperty, pincety, literatura. Cenniki na żądanie. **Obejrzenie nie zobowiązuje do kupna.** „Unia Esperantista Filatela” 215-1
Jerzy Krzyżanowski, Łódź, Piotrkowska № 87, lewa oficyna.

Zarząd Sekcji Lekarzy Kasowych

zawiadamia Kolegów, iż **II-gie Informacyjne zebranie** odbędzie się w **poniedziałek**, dnia 3 b. m. o godz. 9 wiecz. w lokalu Związku przy Al. Kościuszki 17. 314

Buchalter

samodzielny z kilkuletnią praktyką na posadzie zmieni takową. Oferty pod adr.: **H. Handeles, Nowomiejska 13, dla „W.”** 259-2

DZISIEJSZY
Koncert Popołudniowy
TAŃCÓW
Sent Mähesa
wyprzedany.
Powtórzenie w sobotę, 8-go **grudnia, o g. 4 po południu.**
Bilety już do nabycia w kasie Filharmonji: 15 25-1

MEBLE tanie i modne!

Całe komplety oraz pojedyncze przedmioty wykonywane w naszym zakładzie podług najnowszych modeli na dogodnych warunkach.
UWAGA: Udzielamy gwarancji za solidne wykonanie. 15916-6

Franciszek Krzyżowski i S-Ka Zakład Stolarski w Łodzi, ul. Napiórkowskiego-№ 7, przy Górnym Rynku.

SZYB OKIENNYCH hurtowo i detalicznie po cenach fabrycznych poleca **S. FEINER**, Łódź, Żelazna 28, w podwórzu.

jedwabiu

(greugé) **poszukuje 1 konusszermaszynę; 1 trójmaszynę, 1 szpuzmaszynę.** Oferty sub „jedwab” do administr. „Głosu”. 241-2

Gotówka

na dyskonto pierwszorządnych kupieckich weksli **POSZUKIWANA.** Płace bardzo **WYSOKI PROCENT** Oferty pod „Wysoki procent” do adm. „Głosu” 326-10

Szyb okiennych hurtowo i detalicznie oraz szklenie okien **J. Olejniczak i Smoliński** Główna 14. 326-10

TANIO

sprzedam 16 k o żelazne — niklowe łyżwy i nuty. Ul. 6-go Sierpnia 22, m 27, od 5-8. 248-1

Zeligsonowa Przyjmuje od 11 i pół do 3 i pół w niedziele i święta od 2-4 **Ul. 6 Sierpnia 1.** Choroby kobiece, skórne i weneryczne (kob.) Usuwanie włosów na twarzy elektrolyza 248-1

Dr. I. Silberstrom Choroby skórne i weneryczne. ul. Zielona № 11. Przyjm.: 12-2, 3-4 30 7-9 w, w niedz. 9-3

Lekarz dentysta Aniela

TUBIASZ Zachodnia 36 fr., 1 p. Przyjmuje od 5-8 po poł. 495-3

Choroby skórne i weneryczne **Dr. S. LEWKOWICZ** Konstytucyjna 12 od 9-1 i od 6-8, dla pań od 5-8 w. 719-10

Dr. MARJA Lewinsonowa Choroby weneryczne i skórne (dla kobiet i dzieci) Przyjm. od 11-3 15-9 w. w niedziele święta 11-1 **Cegielniana 6.**

Z. Janiszewski Choroby kobiece i akuszerki Przyjm. od 10-12 i od 4-6 po poł. **Piotrkowska Nr. 132**

Dr. Prybulski choroby skórne, włosów weneryczne i moczopię. Leczenie światłem Lampą kwarcową i promieniami Roentgena. **Zawadzka 1.** Telefon 25-35. Przyjmuje od 11-1 i od 5-8 w. 15-9 w. 15-9 w.

Okazja! Plec gazowy w dobrym stanie tanio do sprzedania **Wiadomość: Piotrkowska 47 — Restauracja.** 15-2

Dr. Ludwik Falk Choroby skórne i weneryczne przyjm. od 10-12 1 5-7 **Nawrot № 7**

WYROBY FUTRZANE **L. Zusmanek** Piotrkowska 19 (w podwórzu) lewa 2-ga oficyna, 2-gie pietro. **Telefon 24-65.** 432-16

Tanie źródło 1-go gatunku i w wielkim wyborze tylko w nowo utworzonym przedsiębiorstwie **tir-Safjan Kalefa** ul. Piotrkowska 182. 14450-10

Biuro Informacji Prasowych

Cegielniana 40. **„BIP”**
— 20-62 TELEFON 20-62 —

UWAGA! **„BIP”** Ogłoszenia przyjmuje po cenach redakcyjnych Cegielniana 40. Telefon 20-62.

Pierwszorządna wprowadzona firma — w POZNANIU posiadająca obszerny lokal w centrum handlowym (Starym Rynku)

poszukuje przedstawicielstwa

tylko pierwszorządnych firm branży włókienniczej. Poważni reflektanci proszeni są nadesłać swe adresy do admin. nin. pisma pod lit. „A.B.C. Poznań”.

Potrzebni agencji

do sprzedaży za prowizją pasów napędowych, członków i bieżących tkackich, pakunków asbestowych i t. p. artykułów technicznych. Tylko siły fachowe, obeznane z tą branżą zechcą zgłosić swe oferty pod „A. G. 111” do administracji niniejszego pisma. 275-1

MODEL 11 „ROYAL”

nowoczesna amerykańska maszyna do pisania **mocna — cicha — tania.** **Sp. Handlowa WAJEWÓDZKI I LEZON** Stenkiewicza 35. Tel. 18-34. 15269

WAŻNE dla PAN przyjechałam z zagranicy i naucez nadal każdą z pań kroju i szyła w przeciągu jednego miesiąca za 4,000,000 marek **Uwaga:** Przyjmuje również lekcje prywat. za 8,000,000 mk. Pańska 91 p-prawa ofic. m. 35 L. Szwarc. 294-1-d

Kupię bibliotekę

oraz biurko damskie używane. Of do „Głosu” sub „Okazyjnie” 222-1

Samochód

4-osobowy. Oferty sub „Nabywca” do „Głosu”

Pierwszorz. krawiec Wielka konkurencja w Łodzi. Przyjmuje palta i ubrania po cenach 6,000,000 mk. Łódź, Kilińskiego № 4, lewa of., 1 p. **A. Benzner.** 308-4

Wyczyścimy chemicznie

Waszą garderobę, futra i skórki!
gwarantując, 15253-1
iż wyglądać będą zupełnie

JAK NOWE!

PAROWA CHEMICZNA
PRALNIA I FARBARNIA

KEILICH i GOLDA

FABRYKA:
ul. Wólczańska 257

FILJA:
ul. Piotrkowska 147

UNITED STATES LINES

Amerykańskie Okręty Rządowe

DO NEW JORKU

z Southampton - Cherbourg
LEWJATAN

20 listopada 15 grudnia

Z Bremy przez Southampton i Cherbourg
do New-Jorku.

GEORGE WASHINGTON

27 listopada 12 grudnia

President Harding 10 stycznia
America 5 grudnia 9 stycznia
President Roosevelt 12 grudnia
President Arthur 22 grudnia

Opisane z Southampton i Cherbourg a dalej północ.

Blizszych informacji udziela nizej podane biura:

Korzystna okazja dla eksportu bagazu

UNITED STATES LINES

Warszawa Lwów Lomża
Senatorska 25 Gródecka 69 Senatorska 5
Wilno Kraków Białystok
Kolejowa 11 Rządwiłowska 24 Lmowa 34.

!!!OZDOBY CHOINKOWE!!!

WIELKI WYBOR!!! 277-1

OSTATNIE NOWOŚCI!!!

Sprzedaz hurtowa i detaliczna

U. Opatowski,

Łódź - ul. Zawadzka Nr. 16a.

KSIĘGI handlowe

wszelkiego rodzaju oraz

DZIENNIKI amerykańskie

w różnych formatach z własnej nowoczesnej i
na większą skalę urządzonej fabryki, poleca
z gwarancją za trwałość oprawy

SKŁAD PAPIERU

A. J. OSTROWSKI, Łódź, Piotrkowska 55

867-6

Telefon 354.

Księgi ze specjalną linaturą (szematy) wylotowywa się
w najkrótszym czasie.

Skład fortepianów i pianin

pod firmą

Józef Grzegorzewski

Piotrkowska Nr. 117.

Poleca fortepiany i pianina
krajowe i zagraniczne.
Wynajmuje instrumenty na
wieczory i miesięczne.

Przyjmuje strojenia, repara-
cje i przewozy instrumentów.

Mechaniczna Szarpania Wełny i Bawełny

najnowszej konstrukcji w Łodzi przy ul. Wysokiej 7
(róg ul. Przejazd i Wysokiej) przyjmuje zamówienia
na darcie trzciników wełnianych i bawełnianych po
cenach konkurencyjnych. Towar solidnie wykonany.

Mechaniczna Szarpania WEŁNY I BAWELNY J. LANGE

15257-1

KALOSZE

Wiedeńskie, Szwedzkie i Petersburskie

Sprzedaz hurtowa i detaliczna po cenach fabrycznych

Łódź, Piotrkowska
Adolf Boksleitner i S-ka Nr. 149. Tel. 14-09.

PRAKTYCZNE PODARUNKI GWIAZDKOWE!!!

Eleganckie **OBUIE** męskie,
damskie i dziecięce po cenach
przystępnych poleca

L. WEINERT

NAWROT Nr. 1a. 203-4

Wyłączna reprezentacja najpoważniejszych fabryk

MASZYN DO LICZENIA

MASZYN DO PISANIA

GWARANCJE. GWARANCJE.

Specjalne warsztaty reparacyjne i kontrolne

Edward Telatycki

Piotrkowska 48. Tel. 10-63.

Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi

SALA FILHARMONJI.

Dziś, w niedzielę, 2 grudnia o 12 w pol.

9-ty KONCERT LUDOWY

(Poranek Symfoniczny).

Dyrekcja: **W. BERDIAJEW**

W programie **P. Czajkowski: Symfonia № 6 (Patetyczna)**

WAGNER. Uw. do op. Tannhäuser.

We wtorek, d. 4 grudnia

r. b. o godz. 8.30 wiecz. **10-ty Wielki Koncert Symfoniczny**

DYREKCJA **W. BERDIAJEW**

Bilety do nabycia w kasie Filharmonji od 11-1 i od 8-7.

Poważne przedsiębiorstwo handlowe
posiadające obszerny lokal i składy w Warszawie

poszukuje reprezentacji

ze składem konsygnacyjnym, fabryk krajowych w branży

włóknistej, technicznej, żelaznej, chemicznej.

Pierwszorzędne referencje na żądanie. Oferty
nadsyłać do Tow. Akc. „Reklama Polska”, Warszawa,
Jasna 10, sub: „P. T. H. C.” 15194-1

Składy towarowe

ewentualnie z boczną koleją **po-
szukiwane przez pierwszorzędną
Spółkę Akcyjną.** Oferty do „Głosu
Polskiego” sub „Składy towarowe”. 216-1

Oskar KAHLERT

„SZLIPIERNIA SZKŁA”
„PODLEWIA LUSTER

Łódź, ul. Wólczańska Nr. 109.

07-12

ogłoszenia drobne

Po 7.000 mk. za wyraz.

Dla poszukujących pracy
mk. 5.000 za wyraz. Naj-
mniejsze ogłoszenie 70.000.

Neuka i wychow.

Buchalterii po-
dwójnej, rachun-
kowości i kores-
pondencji, uczy
gruntownie dypl-
mowany nauczy-
ciel buchalterii,
Cegielniana № 71
ofic. lewa III piętro
prawo m. 26 Przy-
muje od 2-3 po
południu i od 9 w.

270-1 n

Buchalterii, kore-
spondencji i ste-
nografii nauczam
szybko. Ceny kon-
kurencyjne. Kon-
stantynowska 57,
m. 58. 281-1 n

Inteligentna pania
z gruntowną zna-
omością języków
francuskiego i ni-
emieckiego udziela
lekcji. Oferty sub
„S. D.” do adm
„Głosu” 87-1 n

Język angielski me-
todą rzeczowo-
ruchową. - Lekcje
prywatnie i zbio-
rowe. Prowadzone
przez doświadcz-
onego pedagoga, b-
urzędnika departa-
mentu oświaty
St. Zjednoczonych
W. S. Jesienia. -
Hotel Manteuffel,
Zachodnia 45.

Przedmiejscowy
uczniowiec uczy
i poszukuje jakiej-
kolwiek posady
może być woźnym,
portjerem, lub do-
zorca zdolnym do
konf. Prosi o łask-
awe zawiadomie-
nie: Kilińskiego 114
u dozorca

318-1 pp

Wychow. w średnim
i wieku, obeznan
dobrze w swym
fachu, poszukuje
posady w więk-
szych domach (mo-
że i na wyjazd).
Proszę o łaskawe
zgłoszenie do adm
„Głosu” pod „Ka-
chmarz”. 501 1-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Zaoliorowane
Wro poszukuje u-
czniowiec z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

Pracownik z 4-5
klasowym wy-
kształceniem i z u-
pełnioną praktyką
biurową poszuki-
uje jakiegokolwiek
posady. Oferty do
„Głosu” pod „Pi-
lancu”. 208 3-pp

KALOSZE

Fox-trotty
MĘSKIE, DAMSKIE
i DZIECIĘCIE
BOTY FILCOWE
Pantofle Luksusowe
SKŁAD KALOSZY,
Łódź, Ogrodowa № 2.
Sprzedaz hurtowa i detaliczna

Wnieślienia rozm.

Szerman za-
bił pokwitowa-
nie Banku Prze-
mysłowo-Handlo-
wego w Łodzi na
odłanie do inkasa
weksla na 5 milio-
nów marek, płatn.
w Będzinie 8 go
listopada b. r.
271-1 d

gentleman prosi
damę z towa-
rzystwa która
zechciałaby być
jego partnerką na
lekcjach nowocze-
snych tańców o
łaskawe podanie
swego adresu do
„Głosu” pod „Ta-
nec”. 227-2 d

Metalo-
wiec do „Głosu”
nie poznać w
celu matrymonjal-
nym zamożniejszą
pannę, może być
ze wsi z mieszka-
niem. Za wyswa-
tania kilka milio-
nów marek. Oferty
pod „Metalo-
wiec” do „Głosu”.
205-1 d

Posady i prace

Poszukiwane

absolwent Szkoły
Handl. z prakty-
ką biurową i ban-
kową, ze zna-
mościami niemieckie-
go i buchalterii
poszukuje posady
od zaraz. Oferty
do „Głosu” dia
„S. I. A.” 280-2-pp

Pracownia sukien
damskich kostju-
mów oraz palc, wy-
konywa się podług
modeli paryskich
oraz kostjumy na-
skaradowe. Ceny
niskie. Piotrkow-
ska 20, m. 17.
702-1 d

Pragniemy poznać
dwóch miłych
sympatycznych pa-
nów, by wspólnie
spędzić wieczory
zimowe. Oferty do
„Głosu” sub „Owie
młode, sympatycz-
ne”. 283-2 d

Tapicer-Dekorator
i przerabia meble
zakładu firanki no-
we, materace iko-
zetki o 25 proc.
taniej. Uwaga: tyl-
ko Cegielniana 64.
281-1 d

Zaginął pies „Wil-
czek”. Wabi się
„Cerber”. Odpro-
wadzić za wynag-
rodzeniem Sien-
kiewicza 20 m 17.
280-1 d

Zagubione dokum.
dasz: nie Franciszek
i zgubił kartę bez-
terminowego urlo-
pu, wyd. przez 51
p. p. strzeż kan.
Przedność, pocz.
Poznań, pow. Wier-
tun. 518-1

Janusik Stanisław
zgubił kartę po-
wołania z 1895 r.
wyd w Tomaszo-
wie. 214-3 z

Jaskiewicz Anna
zgubił paszport
niemiecki, wyd. w
Łodzi. 50-3 z

Wucharski Józef
zgubił nadkartę,
wyd. z Widzew-
skiej Manufaktury.
509-1 z

Zagubiono dokum-
enty wojskowe
wyd. przez 7 komp
zad. telegr. w Po-
znanu na imię
Romana Wierzch-
ka. 245-5 z